

แนวทาง การเขียนโครงการ

คำนำ

"แนวทางการเขียนโครงการ" เล่มนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงานที่บูรณาการหลักวิชาการ และระเบียบราชการเข้ากับการอธิบายด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย มุ่งเน้น ความกระชับ ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที เพื่อเป็น แนวทางให้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดทำ และ เสนอโครงการ โดยมีการอธิบายตั้งแต่แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับ ความจำเป็นของ การจัดทำโครงการ วิธีการและเทคนิคการเขียน โครงการให้น่าสนใจและมีโอกาสได้รับการจัดสรรงบประมาณ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการเขียนโครงการเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ แก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.กษ.) รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการเขียนและเสนอโครงการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาและขับเคลื่อนโครงการให้เกิดผลลัพธ์และบรรลุ เป้าหมายตามภารกิจของ สป.กษ. ต่อไป

สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ

มีนาคม 2569

สารบัญ

● ส่วนที่ 1 เข้าใจ 7 ขั้นเพื่อปั้นโครงการให้สำเร็จ	1
● ขั้นที่ 1 เข้าใจความหมายและองค์ประกอบของโครงการ	1
● ขั้นที่ 2 ต้องมีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ/เป้าหมายที่ชัดเจนในการจัดทำโครงการ	2
● ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ	4
● ขั้นที่ 4 การกำหนดกิจกรรม/ขั้นตอน	15
● ขั้นที่ 5 การระบุค่าใช้จ่ายงบประมาณแต่ละรายการ/กิจกรรม	15
● ขั้นที่ 6 วิเคราะห์ความคุ้มค่า (Value for Money : VfM)	16
● ขั้นที่ 7 เข้าใจขั้นตอนการเสนอโครงการ/การเสนอแหล่งงบประมาณ	17
● ส่วนที่ 2 ตัวอย่างการร่างโครงการ	18
● ภาคผนวก	37
● ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มเขียนโครงการ	37
● ภาคผนวก ข แบบฟอร์ม	45
● ภาคผนวก ค มาตรฐาน/เกณฑ์การเขียนโครงการของ สป.กษ.	48

ส่วนที่ 1

เข้าใจ 7 ขั้นตอนเพื่อปั้นโครงการให้สำเร็จ

ให้ผู้เขียนโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ทำความเข้าใจส่วนที่ 1 เข้าใจ 7 ขั้นตอนเพื่อปั้นโครงการให้สำเร็จ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการร่างโครงการสำหรับผู้ปฏิบัติให้เกิดความชัดเจน โดยในแต่ละขั้นมีแนวทางและวิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เข้าใจความหมายและองค์ประกอบของโครงการ

ผู้เขียนโครงการต้องมีความเข้าใจความหมายของโครงการและองค์ประกอบของโครงการตามแบบฟอร์มการจัดทำข้อเสนอโครงการตามแหล่งงบประมาณที่จะเสนอขอ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบที่หน่วยงานกลางกำหนด (สศช. สงป./แบบฟอร์มจังหวัด)

1.1 โครงการ (PROJECT)

คือ กลุ่มของกิจกรรมที่ดำเนินงานในเวลาใดเวลาหนึ่ง มีงบประมาณ ทรัพยากร แนวทางการดำเนินงาน และมีผู้รับผิดชอบชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยต้องสอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์และแผนงานขององค์การ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการตอบสนองต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการให้บริการ และประเด็นการพัฒนาของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.กษ.) ต่อไป

1.2 องค์ประกอบของโครงการ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1) ชื่อโครงการ	11) ระยะเวลาดำเนินการ
2) ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ	12) พื้นที่ดำเนินโครงการ
3) หลักการและเหตุผล	13) กิจกรรม
4) วัตถุประสงค์	14) งบประมาณ
5) เป้าหมาย	15) การวิเคราะห์ความคุ้มค่า Value for Money (VFM) ตามหลักการ 3 E
6) ตัวชี้วัด	
7) ผลผลิต	
8) ผลลัพธ์	
9) กลุ่มเป้าหมาย	
10) ผู้ได้รับประโยชน์	

ขั้นที่ 2 ต้องมีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ / เป้าหมายที่ชัดเจนในการจัดทำโครงการ

“ผู้เขียนโครงการทราบแน่ชัดว่า มีความจำเป็นต้องจัดทำโครงการ ด้วยเหตุผล เรื่องภารกิจของหน่วยงานในการตอบสนองเป้าหมายตามยุทธศาสตร์และ แผนต่าง ๆ ที่หน่วยงานรับผิดชอบ หรือ เพื่อแก้ปัญหา/ตอบสนอง ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจที่เกิดจากการวิเคราะห์เหตุผล และความจำเป็นต่าง ๆ แล้ว โดยที่การทำงาน/กิจกรรมปกติที่เคยทำมา ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายนั้นได้ ถึงแม้จะปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนที่เคย ทำอยู่แล้วก็ตาม ทั้งนี้ ผู้เขียนโครงการต้องระบุเป้าหมาย/สิ่งที่จะเกิดขึ้น ภายหลังจากการทำโครงการเสร็จสิ้นแล้ว (ผลผลิต/ผลลัพธ์) ได้อย่างชัดเจน”

กรณีตัวอย่าง

1. หน่วยงาน ก.

เป็นหน่วยงานส่วนกลาง มีภารกิจหลักในการผลักดันการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเฉพาะการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บท ด้านการเกษตร และในฐานะที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร จึงมีภารกิจสำคัญในการผลักดันเป้าหมาย การเพิ่มศักยภาพการผลิตสมุนไพรให้กับเกษตรกร โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงในการขยายผลการพัฒนาและสร้าง เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ในเมืองสมุนไพรและ จังหวัดอื่น ๆ ให้มีศักยภาพเพิ่มเติมจากปีที่ผ่านมาตามเป้าหมายที่ระบุในแผนที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาจัดทำโครงการ เพื่อเสนอของบประมาณประจำปีของ สป.กษ. แสดงให้เห็นว่า หน่วยงาน ก. มีเหตุผลความจำเป็นและเป้าหมายที่ชัดเจนในการเสนอโครงการ

2. หน่วยงาน ข.

เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค มีภารกิจหลักในการบูรณาการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ในจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด มีเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ในการเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Products: GPP) ด้านเกษตรกรรม ป่าไม้และการประมง ให้เพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร รายได้ของเกษตรกรในจังหวัด พบว่าเกษตรกร โดยส่วนใหญ่ของจังหวัดปลูกพืชเชิงเดี่ยวมักประสบปัญหาด้านการตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ มีรายได้ไม่เพียงพอ จึงร่วมกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงในจังหวัดจัดทำโครงการบูรณาการ เสนอของบประมาณของจังหวัด เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูงขึ้นและ เพิ่มชนิดสินค้าเป็นการเกษตรผสมผสานเพิ่มรายได้เกษตรกรให้มากขึ้น เพื่อผลักดันให้ GPP ด้านเกษตรกรรม ป่าไม้และการประมงเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายต่อไป แสดงให้เห็นว่า หน่วยงาน ข. มีเหตุผลความจำเป็นและเป้าหมายที่ชัดเจนในการเสนอโครงการ

ขั้นที่ 2 ต้องมีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ / เป้าหมายที่ชัดเจนในการจัดทำโครงการ

3. หน่วยงาน ค.

เป็นหน่วยงานส่วนกลาง มีภารกิจหลักในการสนับสนุนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ซึ่งแนวทางดังกล่าวได้กำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่มีหน้าที่ให้บริการประชาชนปรับปรุงระบบการให้บริการประชาชน เพื่อรองรับการใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบ Smart Card และเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์กับระบบของกรมการปกครอง เพื่อเรียกใช้ข้อมูลในการให้บริการประชาชนจากระบบฐานข้อมูลประชาชนของหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านระบบของกรมการปกครอง ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมการปกครองได้จัดทำโครงการระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ระยะที่ 2 เพื่อทดแทนระบบเดิม โดยให้หน่วยงานภาครัฐทำการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการของหน่วยงานให้สามารถเชื่อมโยงกับระบบ Linkage Center ระยะที่ 2 ให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2568 ดังนั้น เพื่อให้ระบบการให้บริการประชาชนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ หน่วยงาน ค. จึงจำเป็นต้องเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้รองรับระบบ Linkage Center ระยะที่ 2 แสดงให้เห็นว่า หน่วยงาน ค. มีเหตุผลความจำเป็นและเป้าหมายที่ชัดเจนในการเสนอโครงการ

4. หน่วยงาน ง.

เป็นหน่วยงานส่วนกลาง มีภารกิจหลักในการสนับสนุนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร ประสานการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชน และการแก้ไขปัญหาการชุมนุมร้องเรียนของเกษตรกรและผู้ยากจน โดยจากกระบวนการบริหารจัดการข้อร้องเรียน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้หน่วยงานแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้ร้องทราบ โดยให้บันทึกสำเนาลงในระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารทราบ และยุติเรื่องในระบบ โดยจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า มีการรายงานผลการดำเนินงานขั้นตอนดังกล่าวล่าช้า เนื่องจากไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหารรับทราบ การดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อย่างรวดเร็ว จึงควรมีการกำหนดระยะเวลา ในขั้นตอนดังกล่าว เช่น ภายใน 5 วันทำการ นับจากวันที่หน่วยงานบันทึกสำเนาเรื่องในระบบ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า หน่วยงาน ง. ควรพิจารณาปรับปรุงกระบวนการ/ขั้นตอนการทำงานตามภารกิจปกติให้สามารถรองรับและแก้ไขปัญหา ดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องเสนอโครงการใหม่

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.1 ชื่อโครงการ

3.1.1 นิยาม

ข้อความที่บอกให้ทราบว่าทำอะไร มีเป้าหมายอย่างไร

3.1.2 วิธีการเขียน

การตั้งชื่อโครงการควรใช้คำสั้น กระชับ และเข้าใจง่าย และเฉพาะเจาะจง และต้องแสดงลักษณะการดำเนินงานของโครงการ และจุดมุ่งหมายของโครงการ

รูปแบบการเขียน

โครงการ + คำที่แสดงกิจกรรมที่ทำ + ผลผลิตที่คาดหวัง

1

คำที่แสดงกิจกรรมที่ทำเป็นคำกริยา เช่น ส่งเสริม อบรม พัฒนา จัดทำ
ทั้งนี้ อาจระบุกลุ่มเป้าหมาย เช่น เกษตรกร บุคลากร ด้วยก็ได้

2

ผลผลิตที่คาดหวัง เช่น เพิ่มประสิทธิภาพ ระบบที่มีมาตรฐาน สร้างเครือข่าย เพิ่มมูลค่า พื้นฟู
ลดต้นทุน ทั้งนี้ อาจมีส่วนขยายผลผลิตที่คาดหวัง
ที่มีส่วนช่วยให้ชื่อโครงการ มีความสมบูรณ์

Keyword

เพื่อเพิ่มโอกาสในการได้รับจัดสรรงบประมาณหน่วยงานควรพิจารณาเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลและสถานการณ์โลกในปัจจุบัน อาทิ คาร์บอนต่ำ มูลค่าสูง BCG ก๊าซเรือนกระจก โซเบอร์ อัจฉริยะ

ควรตั้งชื่อให้ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย และไม่ยาวเกินไป

3.2 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ

3.2.1 ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ (แผนระดับ 1 และ 2)

1) นิยาม

เป็นการอธิบายว่าโครงการที่เสนอมีความสอดคล้องกับแผนระดับบน อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในประเด็นใด อย่างไร

2) วิธีการเขียน

แบบฟอร์มการเสนอโครงการโดยส่วนใหญ่ จะกำหนดประเด็นให้แสดงความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนระดับบน มีวิธีเขียนข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

วิธีเขียนข้อมูล ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ (แผนระดับ 1 และ 2)

(1) เลือกแผนที่ใช้และเติมข้อมูลให้ครบ

(1.1) แผนยุทธศาสตร์ชาติ

พิจารณาว่าผลลัพธ์ของโครงการเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านใดมากที่สุด ซึ่งโดยส่วนใหญ่ภารกิจของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(1.1.1) เป้าหมาย: เลือกเป้าหมายที่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อ (1.1) ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ของโครงการมากที่สุด

(1.1.2) ประเด็น: เลือกประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมสำคัญของโครงการมากที่สุด

(1.2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

พิจารณาว่าผลลัพธ์ของโครงการเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นใดมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ภารกิจของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะสอดคล้องกับแผนแม่บทประเด็นการเกษตร

เป้าหมายระดับประเด็น: เลือกเป้าหมายระดับประเด็นที่อยู่ภายใต้ประเด็นตามข้อ (1.2) ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ของโครงการมากที่สุด

(1.3) แผนแม่บทย่อย

เมื่อเลือกแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อ (1.2) แล้วให้เลือกแผนย่อยของแผนแม่บทนั้นที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของโครงการมากที่สุด

(1.3.1) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย: เลือกเป้าหมายของแผนย่อยตามข้อ (1.3) ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ของโครงการมากที่สุด

(1.3.2) ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย: พิจารณาว่าผลลัพธ์ของโครงการสามารถตอบตัวชี้วัดระดับแผนย่อยใดบ้างตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เลือกตามข้อ 1.3) ซึ่งสามารถดูได้ตามตาราง ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาตินั้น ๆ

(1.3.3) ความสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย ภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1): พิจารณาคัดเลือกข้อองค์ประกอบและปัจจัยตามเอกสารห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (FVCT) ที่ สศช. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ โดยควรเลือกชื่อ ที่ระบุว่า สป.กษ. เป็นหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน

ทั้งนี้ ผู้เขียนสามารถพิจารณาความเกี่ยวข้องของโครงการกับแผนระดับชาติต่าง ๆ และเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องได้จากแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี และรายปีของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

วิธีเขียนข้อมูล ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ (แผนระดับ 1 และ 2)

(2) เขียนความสอดคล้อง

ควรอธิบายความเชื่อมโยงแนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนแม่บทย่อย กับวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และกิจกรรมสำคัญของโครงการ กรณีเป็นการเสนอโครงการสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ (โครงการเสนอ สศช.) ควรเขียนความสอดคล้องของโครงการโดยเชื่อมโยงกับข้อองค์ประกอบและปัจจัยดังกล่าว และสรุปในส่วนท้ายของเนื้อหาว่าการดำเนินโครงการนี้จะช่วยขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนดังกล่าว

ศึกษาข้อมูลห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย
(Final Value Chain Thailand: FVCT) ได้ที่ QR Code นี้

3.2.2 ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ ของ สป.กษ. (แผนระดับ 3)

1) นิยาม เป็นการบอกว่าโครงการที่เสนอมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ ของ สป.กษ. ในแผนปฏิบัติราชการด้านใด เป้าหมายไหน และแนวทางการพัฒนาใด

2) วิธีการเขียน ให้เลือกแผนปฏิบัติราชการด้าน ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาตามแผนปฏิบัติราชการ ของ สป.กษ. ที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของโครงการมากที่สุด มี 3 หัวข้อดังนี้

(1) แผนปฏิบัติราชการด้าน: พิจารณาว่าผลลัพธ์ของโครงการสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการด้านใด ภายใต้แผนปฏิบัติราชการ ของ สป.กษ. มากที่สุด

(2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย: พิจารณาว่าผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการมีส่วนขับเคลื่อนตัวชี้วัดใดภายใต้แผนปฏิบัติราชการด้านที่ได้เลือกตามข้อ (1) มากที่สุด

(3) แนวทางการพัฒนา: เลือกแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนปฏิบัติราชการด้านที่เลือกตามข้อ (1) ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมของโครงการมากที่สุด

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.3 หลักการและเหตุผล

3.3.1 นิยาม

เป็นการอธิบายถึงความสำคัญจำเป็นที่ต้องเสนอโครงการ โดยให้ระบุที่มา ความสำคัญ สาเหตุ สภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข นอกจากนี้อาจจะต้องเชื่อมโยงให้เห็นว่าโครงการ มีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแผนปฏิบัติการขององค์กรอย่างไร

3.3.2 วิธีการเขียน

การเขียนหลักการและเหตุผลมีรูปแบบการเขียนที่หลากหลาย ผู้เขียนสามารถพิจารณาได้ตามความเหมาะสม โดยเนื้อหาสาระ**ควรครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้**

1) ความเชื่อมโยงของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท นโยบายหรือแผนการปฏิบัติงานระดับบนที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยอธิบายว่าโครงการจะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับบนนั้น ๆ ได้อย่างไร หรือแสดงให้เห็นว่าโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนระดับบน และจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่แผนนั้นได้อย่างไร

2) ข้อมูลพื้นฐานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานการณ์และความสำคัญของปัญหา โดยควรอ้างอิงข้อมูลทางสถิติหรือเปรียบเทียบข้อมูลในอดีต หรืออ้างอิงงานวิจัยที่สอดคล้องกับข้อเสนอของโครงการ หรือรายงานจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ

3) กรณีเป็นโครงการต่อเนื่องควรสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและสถานะปัจจุบันของโครงการอย่างกระชับ โดยควรระบุปัญหาหรือข้อจำกัดที่ยังคงมีอยู่ และอธิบายว่าโครงการนี้จะช่วยลดหรือจัดปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร

4) กรณีเป็นโครงการใหม่ควรแสดงปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบัน เพื่อให้เห็นความสำคัญจำเป็นที่ต้องเสนอโครงการ โดยแสดงให้เห็นถึงความเร่งด่วนของปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็ว และควรระบุกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.3 หลักการและเหตุผล

5) หลักการ แนวคิดที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาโดยอ้างอิงทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนแนวทางการแก้ปัญหของโครงการ

6) กิจกรรมสำคัญในโครงการที่จะดำเนินการโดยสังเขป สรุปกิจกรรมหลักที่จะดำเนินการในโครงการอย่างกระชับ โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดทำโครงการ

7) ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอย่างชัดเจนและการตอบสนองต่อเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งส่วนนี้เสมือนการเอาหัวข้อ "วัตถุประสงค์" และ "ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ" มาเรียบเรียง เพื่อกระตุ้นให้เห็นภาพความสำเร็จของโครงการ

**เป็นการเขียนเพื่อโน้มน้าวผู้อ่าน
สร้างความน่าเชื่อถือ อ่านแล้วต้องรู้สึกว่
“จำเป็น ควรให้การสนับสนุนงบประมาณ”**

**ข้อควรระวัง “อย่าเขียนยาวเกินไป อย่าใช้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง
จัดเรียงลำดับการนำเสนอ อย่าเขียนวกวน”**

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.4 วัตถุประสงค์

3.4.1 นิยาม

เป็นข้อความที่แสดงถึงกิจกรรมและเป้าหมายหลักของโครงการ ว่าต้องการที่จะกระทำการต่าง ๆ เป็นลักษณะกิจกรรมที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายหลักของโครงการ ซึ่งต้องมีใจความชัดเจน ไม่คลุมเครือ

3.4.2 วิธีการเขียน

การเขียนวัตถุประสงค์ควรจะต้องคำนึงถึงลักษณะที่ดี (SMART)

S (Sensible) = ต้องเป็นไปได้

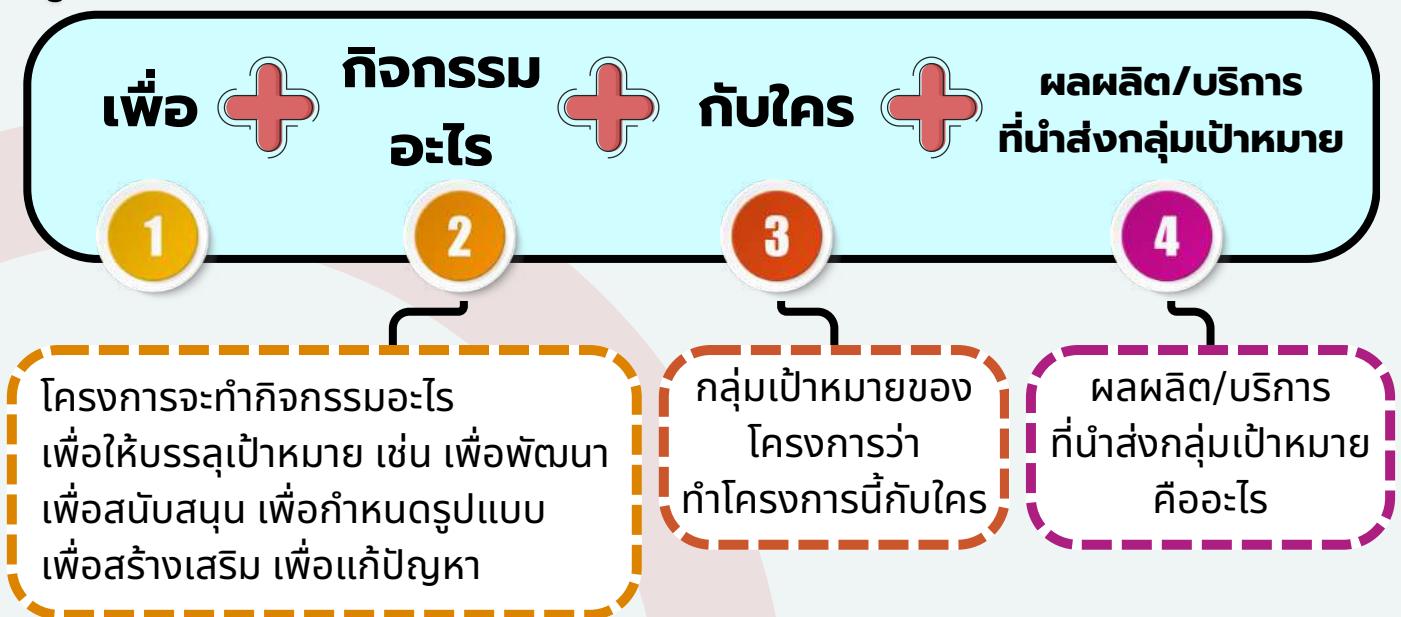
M (Measurable) = สามารถวัดและประเมินผลได้

A (Attainable) = ควรระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจน และเฉพาะเจาะจง

R (Reasonable) = มีความเป็นเหตุเป็นผลในการปฏิบัติ

T (Time) = ต้องมีขอบเขตของเวลาที่แน่นอนในการปฏิบัติงาน

รูปแบบการเขียน

* ส่วนที่ 2 และ 3 สามารถสลับกันได้ตามความเหมาะสมของคำ หรือมีไม่ครบทั้ง 2 ส่วนก็ได้

ข้อควรระวัง วัตถุประสงค์แต่ละข้อควรแยกผลผลิตจากกันอย่างชัดเจน

สื่อได้ชัดว่าทำอะไรกับใคร ทำแล้วได้อะไร

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.5 เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

3.5.1 นิยาม

ผลของการดำเนินงานตามกิจกรรมหลักของโครงการ และเกิดขึ้นทันทีเมื่อการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ สามารถนับเป็นจำนวนได้โดยจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (หมายเหตุ : จำนวน/ชนิด/ประเภทของผลผลิต/บริการควรเท่ากับจำนวนวัตถุประสงค์ของโครงการ)

3.5.2 วิธีการเขียนเป้าหมายเชิงผลผลิตให้ใช้ 3 หลักการดังนี้

- 1) ใช้ภาษาที่ชัดเจน กระชับ และเฉพาะเจาะจง หลีกเลี่ยงภาษาที่คลุมเครือ
- 2) ใช้คำที่แสดงถึงผลการดำเนินงานที่จับต้องได้ และคำที่ควรใช้ เช่น จัดตั้งแล้วเสร็จ ผ่านการฝึกอบรมตามมาตรฐาน ติดตั้งแล้วเสร็จ ได้รับบริการตามมาตรฐาน ได้รับความรู้ตามหลักสูตร
- 3) เป้าหมายต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ เพราะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการในรูปแบบที่สามารถวัดผลได้จริง

ผลผลิต Output

สิ่งที่โครงการสามารถส่งมอบได้โดยตรงภายในระยะเวลาโครงการ หรือเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็น “ของที่จับต้องได้” หรือบริการที่เป็นรูปธรรม

3.6 เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

3.6.1 นิยาม

เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อยอดจากผลผลิตของโครงการ ถือว่าเป็นขั้นกว่าในการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสามารถวัดได้ มีความชัดเจน และสะท้อนถึงความสำเร็จของโครงการ

3.6.2 วิธีการเขียนเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ให้ใช้ 5 หลักการดังนี้

- 1) ใช้ภาษาที่กระชับ ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
- 2) หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่กว้างเกินไป
- 3) ลักษณะการเขียนที่บ่งบอกถึง “กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากผลผลิตของโครงการ / ผลจากการนำผลผลิตหรือบริการนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์”
- 4) คำที่ควรใช้ ต้องแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น มีความหมายเชิงบวก เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สนับสนุนการให้บริการที่ตรงตามความต้องการมากขึ้น ได้รับบริการที่สะดวกรวดเร็วมากขึ้น

ผลลัพธ์ (Outcome)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการใช้ผลผลิตของโครงการ
ซึ่งสะท้อน “คุณค่าที่เพิ่มขึ้น” จากโครงการ

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.7 ตัวชี้วัด

3.7.1 นิยาม

เป็นการชี้ว่าประเด็นการวัด จะวัด/นับในลักษณะใดที่แสดงถึงการบรรลุเป้าหมาย ถือเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสำเร็จของโครงการ เพื่อประเมินว่าสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายผลผลิต และเป้าหมายผลลัพธ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยให้กำหนดตัวชี้วัดเป็น 2 ระดับ คือ ตัวชี้วัดผลผลิต และตัวชี้วัดผลลัพธ์

ตัวชี้วัดผลผลิต เป็นการวัดจำนวนผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ทำได้มาตรฐาน ทั้งปริมาณ หรือคุณภาพ เช่น จำนวนเกษตรกรสามารถผลิตสมุนไพรได้ตามมาตรฐานของแหล่งรับซื้อ 2,760 ราย

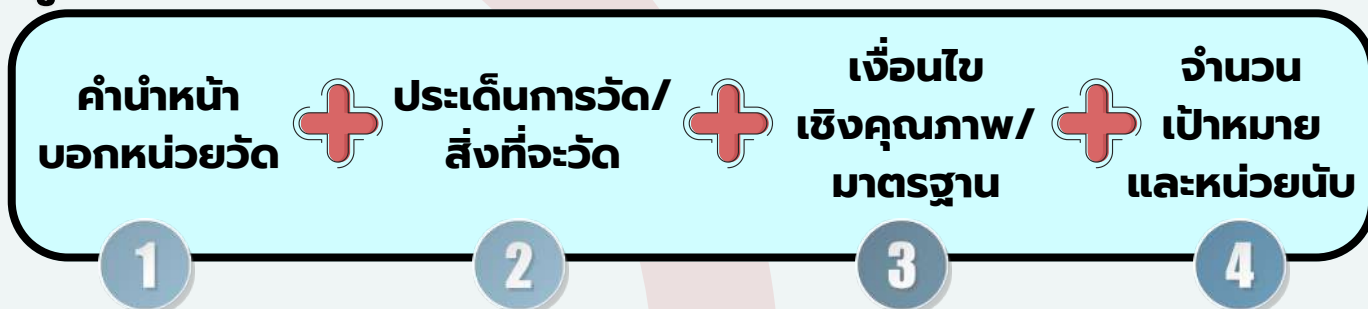
ตัวชี้วัดผลลัพธ์ เป็นการวัดขั้นกว่าของผลผลิต เช่น

- 1) ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตสมุนไพรเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
- 2) ร้อยละของมูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

3.7.2 วิธีการเขียน

การสร้างตัวชี้วัดที่ดี ควรเริ่มต้นจากการนำเป้าหมายผลผลิต และเป้าหมายผลลัพธ์ของโครงการ หรือประเด็นที่ต้องการประเมินมากำหนดเป็นตัวชี้วัด วิธีการคำนวณ และการจัดเก็บข้อมูล ผลการดำเนินงาน เพื่อเลือกใช้หรือสร้างตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริงและเป็นตัวแทนงานที่สำคัญเท่านั้น นอกจากนี้ ควรใช้คำอธิบายที่มีความชัดเจน เฉพาะเจาะจงมาใช้เป็นคำจำกัดความของตัวชี้วัดเพื่อสร้างความเข้าใจ โดยในการเขียนโครงการควรกำหนดตัวชี้วัดใน 2 ระดับ คือ ตัวชี้วัดผลผลิต เป็นการวัดจำนวนผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่ทำได้มาตรฐานทั้งปริมาณ หรือคุณภาพ และตัวชี้วัดผลลัพธ์เป็นการวัดจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากการนำผลผลิตไปใช้หรือบริการที่ได้รับ

รูปแบบการเขียน

วัดได้จริง น่าเชื่อถือ
สะท้อนความสำเร็จของโครงการ

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.8 ค่าเป้าหมาย

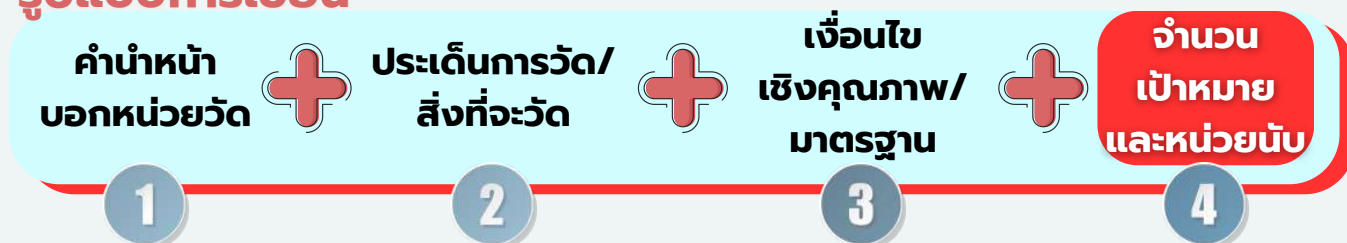
3.8.1 นิยาม

เป็นการระบุจำนวน หรือปริมาณที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการโครงการ

3.8.2 วิธีการเขียน

การตั้งค่าเป้าหมาย ให้พิจารณาจากตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยระบุค่าเป้าหมายที่ต้องการจะวัดให้สอดคล้องเหมาะสมวิธีการวัดของตัวชี้วัดนั้น ๆ ทั้งนี้ โดยส่วนใหญ่การระบุค่าเป้าหมายและหน่วยนับนิยมวงเล็บไว้หลังประโยคตัวชี้วัด

รูปแบบการเขียน

เป็นจำนวน/ปริมาณของตัวชี้วัดที่ต้องการให้เกิดขึ้น ใช้วัดความก้าวหน้า /ความสำเร็จของโครงการ ค่าเป้าหมายช่วยให้ทราบว่า สิ่งที่กำลังทำอยู่ “สำเร็จมากน้อยเพียงใด”

3.9 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย

3.9.1 นิยาม

เป็นการอธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังจากการดำเนินโครงการจะสามารถปิดหรือลดช่องว่างของสถานะผลงานในปัจจุบันกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร

3.9.2 วิธีการเขียน

ให้นำหลักการและเหตุผล หรือที่มาของการจัดทำโครงการซึ่งมีการเชื่อมโยงความสอดคล้องกับแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการอธิบายความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเมื่อได้ดำเนินโครงการนั้น โดยพิจารณาว่าเป้าหมายของแต่ละแผนและนโยบายได้ระบุไว้อย่างไร เมื่อได้ดำเนินโครงการแล้วจะเกิดความเปลี่ยนแปลงใดที่ส่งผลไปถึงเป้าหมายของแผนระดับบน หรือเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ควรระบุให้เชื่อมโยงไปถึงเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) ตามเชื้อไขที่ สคช. กำหนด

หลักการ และเหตุผล + ความสอดคล้องแผนระดับบน (เป้าหมายของแผนที่เชื่อมโยงไว้) = ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย

แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการสอดคล้องกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.10 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

3.10.1 นิยาม

บุคคล หรือกลุ่มคนที่ได้รับผลผลิต/บริการจากการดำเนินโครงการโดยตรง โดยกลุ่มเป้าหมายของโครงการจะแสดงให้เห็นชัดเจนว่าโครงการนี้ทำเพื่อใคร

3.10.2 วิธีการเขียน

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของโครงการ ให้พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการจัดทำโครงการ เป็นสิ่งแรก ว่าโครงการนั้นจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของใคร ในเรื่องใด เป็นการพัฒนา แก้ไขปัญหา สร้างสิ่งใหม่ หรือเกิดจากความสนใจ ความคาดหวังของผู้รับบริการของหน่วยงาน จึงจะสามารถระบุกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจน

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ คือ ผู้ที่โครงการมุ่งพัฒนา แก้ไขปัญหา หรือส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

3.11 ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ

ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการเมื่อโครงการนั้นสิ้นสุดลง โดยควรเขียนในรูปแบบของผลกระทบเชิงบวกที่เกิดจากการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาจากเป้าหมายผลผลิต และเป้าหมายผลลัพธ์ของโครงการที่ตั้งไว้ ว่าคาดหวังให้เกิดผลระยะยาว หรือผลที่เกิดต่อเนื่องจากผลผลิตอย่างไร

ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ คือ ผู้ที่รับผลกระทบทางบวกจากผลลัพธ์ของโครงการ โดยจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการหรือไม่ ก็ได้

ขั้นที่ 3 เข้าใจวิธีการเขียนโครงการ

3.12 ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ

ระบุระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ ให้พิจารณาจากกิจกรรมทั้งหมดที่ต้องการจะทำในโครงการ ว่าแต่ละกิจกรรมใช้ระยะเวลาดำเนินการเท่าไร และนำมาวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบระยะเวลารวมทั้งหมด จึงจะสามารถกำหนดเป็นระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จได้ ถ้าหากเป็นโครงการระยะยาว และมีหลายระยะต้องแสดงช่วงเวลาในแต่ละระยะของโครงการนั้นด้วย

**โครงการจะเกิดขึ้น
เมื่อไหร่/นานแค่ไหน**

3.13 พื้นที่การดำเนินการ

การกำหนดพื้นที่ที่จะดำเนินโครงการได้นั้น ควรพิจารณาจากศักยภาพหรือคุณลักษณะของพื้นที่ ที่ต้องการดำเนินโครงการ เพื่อให้สามารถเลือกพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ จึงควรระบุรายละเอียดของพื้นที่ เพื่อให้ทราบขอบเขตการดำเนินงานอย่างชัดเจน

**โครงการจะเกิดขึ้น
/จัดขึ้น/มีพล ที่ไหน**

ขั้นที่ 4 การกำหนดกิจกรรม/ขั้นตอน

ผู้เขียนต้องอธิบายว่าโครงการที่เสนอ มีกิจกรรมขั้นตอนวิธีการขับเคลื่อนอย่างไร โดยส่วนใหญ่จะเป็นการอธิบายพอสังเขปในรูปแบบตาราง เพื่อให้ผู้อ่านใช้ประกอบการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการในทางปฏิบัติว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ ภายใต้งานสำคัญในการเขียนข้อมูลในส่วนนี้คือการสร้างความชัดเจนว่าใคร ทำอะไร เมื่อไหร่ (บางแบบฟอร์มจะกำหนดให้ระบุวงเงินที่จะใช้ในแต่ละกิจกรรมด้วย) โดยแจกแจงกิจกรรมขั้นตอนสำคัญที่ต้องทำตามลำดับก่อน – หลัง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการขับเคลื่อนโครงการให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ผู้เขียนควรกำหนดขอบเขตกิจกรรมเพื่อใช้เป็นโครงร่างของขั้นตอนทั้งหมดตามวงจรคุณภาพ PDCA เริ่มต้นที่กำแผนการดำเนินงาน (P) สื่อสารชี้แจงและดำเนินการตามแผน (D) ติดตามผลต่อเนื่อง (C) และสรุปบทเรียน เพื่อหาแนวทางพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการทำงาน (A) เพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ได้ผลผลิต และผลลัพธ์ ตามที่ตั้งใจ

กำหนดขั้นตอนตามหลัก PDCA
(Plan - Do - Check - Act)

ขั้นที่ 5 การระบุค่าใช้จ่ายงบประมาณแต่ละรายการ/กิจกรรม

ผู้เขียนอธิบายรายการค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรมภายใต้โครงการ เพื่อให้ผู้อ่านพิจารณาความเหมาะสม ความคุ้มค่าในการเสนอขอรับงบประมาณ โดยมีหลักการคำนวณค่าใช้จ่ายดังนี้

กรณี **รายการค่าใช้จ่ายที่มีระเบียบกำหนดอัตราค่าใช้จ่าย** ผู้เขียนจะกำหนดวงเงินงบประมาณ โดยอิสระไม่ได้ จะต้องกำหนดวงเงินตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาทิ ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ต้องพิจารณาเสนอของบประมาณตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ

กรณี **รายการค่าใช้จ่ายที่ไม่มีระเบียบกำหนดอัตราเบิกจ่าย** ควรสืบค้นข้อมูลผลการใช้จ่ายในกิจกรรมที่มีลักษณะการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเทียบเคียงในการประมาณการวงเงินงบประมาณอย่างเหมาะสม อาทิ กรณีจัดกิจกรรมแสดงสินค้า ควรสืบค้นผลการใช้จ่ายงบประมาณของกิจกรรมลักษณะเดียวกันทั้งของหน่วยงานตนเอง และหน่วยงานภายนอก โดยเปรียบเทียบกับขนาดจำนวนผู้ร่วมงาน หรือจำนวนวันที่ใช้ในการจัดงาน

ขั้นที่ 6 วิเคราะห์ความคุ้มค่า (VALUE FOR MONEY : VFM)

ในการเสนอโครงการเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณ สำนักงบประมาณจะให้อธิบายผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการตามหลักการวิเคราะห์ 3E ประกอบด้วย ความประหยัด (Economy) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ของการใช้ทรัพยากร

โดยผู้เขียนจะต้องอธิบายเหตุผลตาม **3 องค์ประกอบ (3E)** ดังนี้

1) การประหยัดการใช้จ่ายงบประมาณ (Economy): อธิบายว่าโครงการมีวิธีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างไรให้เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น แต่ยังคงได้งานที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เช่น การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อประหยัดต้นทุน

2) ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ (Efficiency): อธิบายความเหมาะสมของการใช้จ่ายงบประมาณโดยเปรียบเทียบระหว่าง "ผลผลิตที่ได้ (Output)" กับ "ต้นทุนที่ใช้ (Input)" แสดงให้เห็นว่า สามารถทำงานดีขึ้นอย่างไร อาทิ ต้นทุนต่อหน่วยลดลง หรือใช้งบประมาณเท่าเดิมแต่ได้เนื้องานมากขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาหรือการทำงานในรูปแบบเดิม

3) ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ (Effectiveness): อธิบายความสำเร็จตามเป้าหมายของการดำเนินงานและอธิบายว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างไร เพื่อแสดงความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ลงทุนไป

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากคู่มือปฏิบัติ
การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
ของสำนักงบประมาณได้ที่ QR Code นี้

ขั้นที่ 7

เข้าใจขั้นตอนการเสนอโครงการ / การเสนอแหล่งงบประมาณ

ผู้เขียนโครงการควรศึกษาขั้นตอนหรือปฏิทินการเสนอของงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเตรียมจัดทำร่างโครงการเป็นการล่วงหน้า เนื่องจากหน่วยงานเจ้าภาพแต่ละแห่ง จะกำหนดแบบฟอร์ม และกรอบระยะเวลาที่แตกต่าง โดยในเบื้องต้นผู้เขียนโครงการจะต้อง จัดส่งข้อเสนอโครงการตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอรับการ สนับสนุนงบประมาณตามกรอบระยะเวลา ดังนี้

ใคร	ส่งอะไร	ส่งให้ใคร	เมื่อไหร่
สนง.กษ.จ.	เสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ สำหรับดำเนินงาน ในปีงบประมาณปัจจุบัน + 2	สำนักงาน จังหวัด	ก.ค.
หน่วยงานใน สังกัด สป.กษ. ส่วนกลางและ ต่างประเทศ	เสนอโครงการเป็นโครงการสำคัญ เพื่อการ ขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ของ สป.กษ.*	กลุ่มแผนงาน สพง.	ส.ค.
หน่วยงานใน สังกัด สป.กษ. ส่วนกลางและ ต่างประเทศ	เสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ สำหรับดำเนินงาน ในปีงบประมาณปัจจุบัน + 1	กลุ่มวิเคราะห์ งบประมาณ สพง.	ต.ค.
หน่วยงานใน สังกัด สป.กษ. ส่วนกลางและ ต่างประเทศ	ข้อมูลแบบฟอร์มเสนอขอจัดตั้งงบประมาณ รายจ่ายประจำปีด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของ สป.กษ. สำหรับดำเนินงาน ในปีงบประมาณปัจจุบัน + 1 เพื่อให้ ศกส. นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ เทคโนโลยีดิจิทัล ของ สป.กษ.	ศกส.	ต.ค.

ข้อสังเกต

*การเสนอโครงการเข้ารับการพิจารณาเป็นโครงการสำคัญ ไม่ใช่การเสนอโครงการ เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณโดยตรง แต่โครงการที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโครงการ สำคัญเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (ผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรี) จะมีโอกาสได้รับการพิจารณาสันนิษ ฐานงบประมาณสูง

ส่วนที่ 2 ตัวอย่าง การร่างโครงการ

ตัวอย่างโครงการที่ 1

1. ชื่อโครงการ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสมุนไพร

2. ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ

2.1 ความสอดคล้องหลัก

ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน* ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1) เป้าหมาย ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

2) ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า

3) ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสมุนไพร มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สมุนไพร โดยการพัฒนากระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่าให้ได้คุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เสริมสร้างศักยภาพทางการแข่งขันด้านสินค้าเกษตรชีวภาพ เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเป้าหมายประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น การเกษตร

1) เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

2) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนแม่บทประเด็น โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสมุนไพร สร้างโอกาสให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การทำการเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Farming) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตทางการผลิตสมุนไพร โดยมีการพัฒนาแปลงต้นแบบสมุนไพรมูลค่าสูงเพื่อขยายผลต่อไปในอนาคต ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนเป้าหมายการเพิ่มผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตร

3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรชีวภาพ

4) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

5) ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

6) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนย่อย โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสมุนไพร มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สมุนไพร โดยการพัฒนากระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่าให้ได้คุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด สนับสนุนการยกระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจ การเกษตรด้วยการจัดทำแผนพัฒนาธุรกิจ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตพืชสมุนไพร เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนเป้าหมายสินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

2.2 ความสอดคล้องกับห่วงโซ่มูลค่า (Value Chains) ภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

(ให้วิเคราะห์บทบาท/ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยใช้เอกสาร FVCT ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

(หลัก) ชื่อ/รหัสองค์ประกอบ : V02 การสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ชื่อ/รหัสปัจจัย : F0201 ประสิทธิภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ

(สนับสนุน ถ้ามี) ชื่อ/รหัสองค์ประกอบ : V04 สภาพแวดล้อม

ชื่อ/รหัสปัจจัย : F0201 ประสิทธิภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ

ตัวอย่างโครงการที่ 1

2.3 ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ

2.3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (อ้างอิงจากรายละเอียดของแผนฯ ตามหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้อง)

- 1) หมายความว่า (1) ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- 2) เป้าหมาย มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น
- 3) กลยุทธ์ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป

ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

2.3.2 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

ไม่มี

2.3.3 นโยบายรัฐบาล การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และราคาพืชผลการเกษตรเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรโดยใช้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้”

2.4 ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ของ สป.กษ.

2.4.1 แผนปฏิบัติการ ด้าน การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

2.4.2 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ผลิตสมุนไพร เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

2.4.3 แนวทางการพัฒนา ยกระดับคุณภาพการผลิตสมุนไพรเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์

3. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันมุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ โดยในมิติของภาคเกษตรกรรม ประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพในเวทีโลก สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ ที่มุ่งพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะพืช ซึ่งสมุนไพรเป็นพืชที่มีศักยภาพสูงในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษาข้อมูลสถานการณ์สมุนไพรไทยในช่วงปี 2559 – 2563 พบว่า ปริมาณการส่งออกวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเฉลี่ยของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย มีระดับเฉลี่ยประมาณ 2,237 ล้านบาทต่อปี ในขณะที่ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทย มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนความต้องการบริโภคที่เติบโตขึ้น ผ่านการนำเข้าผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร วัตถุดิบ และสารสกัดต่างประเทศ โดยในปี 2563 มีอัตราการนำเข้าสมุนไพรสูงสุดในรอบ 5 ปี คือประมาณ 12,606 ล้านบาท (อ้างอิง : แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570)

ทั้งนี้ ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรทั่วโลก มีมูลค่า 60,165.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อยู่ในภูมิภาคเอเชียถึงร้อยละ 57.6 อเมริกา ร้อยละ 22.1 ยุโรป ร้อยละ 18 ตะวันออกกลาง ร้อยละ 1.5 และออสเตรเลีย ร้อยละ 0.9 โดยในปี 2566 ประเทศไทยมีการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพร ติดอันดับ 7 ของโลก มีมูลค่าการบริโภค 56,990 ล้านบาท (อ้างอิง: Euromonitor International Database, Dec 2023) แม้ว่าประเทศไทยเป็นผู้นำการส่งออกสมุนไพรเป็นอันดับ 1 ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อ้างอิง: รายงานสถิติการส่งออกของกรมศุลกากร, มีนาคม 2565) แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังไม่สามารถยกระดับการส่งออกวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่กลุ่มประเทศผู้ส่งออกสมุนไพรชั้นนำของโลก เนื่องจากข้อจำกัดด้านมาตรฐานการผลิต โดยพบว่า มีความไม่แน่นอนของผลผลิตสมุนไพรในประเทศ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ กระบวนการแปรรูปมีระดับการพัฒนาที่ไม่สูง รวมถึง

ตัวอย่างโครงการที่ 1

การดำเนินการพัฒนายังไม่มีทิศทางที่ชัดเจน (อ้างอิง : สำนักพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, เมษายน 2565)

คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ (คณะกรรมการฯ) โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ มีภารกิจในการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติทุกห้าปี เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งปัจจุบันได้อยู่ให้วางแผนปฏิบัติการ ด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน กำหนดเป้าหมายการพัฒนา 2 เป้าหมาย ดังนี้ 1) ผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ 2) มูลค่าการผลิตสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565 และเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการปลูกวัตถุดิบสมุนไพรให้ได้มาตรฐานปลอดภัย สอดคล้องตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 1 คณะกรรมการฯ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร (คณะอนุกรรมการฯ) โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการ และเลขานุการร่วม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีผลการดำเนินงานสำคัญ อาทิ มีพื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น 21,792 ไร่ (เป้าหมาย เพิ่มขึ้นปีละ 10,000 ไร่) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น 49 แห่ง (เป้าหมาย เพิ่มขึ้นปีละ 12 แห่ง) มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในประเทศเพิ่มขึ้น 2 แห่ง (เป้าหมาย เพิ่มขึ้นปีละ 1 แห่ง)

แม้ว่าผลการดำเนินงานโดยการขับเคลื่อนของคณะอนุกรรมการฯ สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด แต่จากมูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรปีละกว่าหมื่นล้านบาท ประกอบกับทิศทางความต้องการบริโภคสมุนไพรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้บริโภคทั่วโลกกว่าร้อยละ 70 ต้องการอาหารเสริม หรือวิตามินที่สามารถปรับสมดุลในร่างกาย โดยเน้นสารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติและไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย (ที่มา : สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์) จะเห็นว่ามีโอกาสอีกมากในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรในประเทศไทย

ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยก้าวข้ามขีดจำกัดในการผลิตสมุนไพร ยกระดับสู่การเป็นประเทศชั้นนำในการส่งออกสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งมีบทบาทภารกิจในการสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือให้เกิดผลงานด้านเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตรด้านนวัตกรรมทางการเกษตร องค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาและสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่ในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ ให้มีทักษะและองค์ความรู้ในการจัดการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ มีความพร้อมในการพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมระบบการตลาดและ e-Market สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อต่อยอดธุรกิจในอนาคต จึงเห็นควรจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสมุนไพรขึ้น เพื่อให้เกษตรกรไทยสามารถยกระดับมาตรฐานการผลิตสมุนไพร สร้างมูลค่าเพิ่มในสมุนไพรที่มีคุณภาพ สร้างรายได้ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอย่างยั่งยืน

4. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสมุนไพรได้ตามมาตรฐาน

ตัวอย่างโครงการที่ 1

5. เป้าหมายเชิงผลผลิต (OUTPUT)

เกษตรกรสามารถผลิตสมุนไพรได้ตามมาตรฐานของแหล่งรับซื้อ

6. เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (OUTCOME)

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการจำหน่ายผลผลิตสมุนไพร

7. ตัวชี้วัด

- 1) เกษตรกรสามารถผลิตสมุนไพร ได้ตามมาตรฐานของแหล่งรับซื้อ จำนวน 2,760 ราย
- 2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตสมุนไพรเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

8. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย

โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสมุนไพร สามารถพัฒนาความรู้ให้กับเกษตรกร ในการยกระดับการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ หรือ มาตรฐานอื่น ๆ เพื่อให้ได้วัตถุดิบสมุนไพรสำหรับการผลิตที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสูง ตลอดจนเกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้นจากการผลิตสมุนไพรซึ่งเป็นสินค้าเกษตรชีวภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคการผลิต และ สร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพอย่างยั่งยืน

9. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

สมาชิกในกลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชน หรือสถาบันเกษตรกร จำนวน 2,760 ราย ประกอบด้วย

- 1) เมืองสมุนไพร 16 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา อุทัยธานี น่าน อุตรดิตถ์ มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ สกลนคร ปราจีนบุรี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี สระแก้ว สุราษฎร์ธานี และสงขลา จำนวน 960 ราย
- 2) จังหวัดข้างเคียงเมืองสมุนไพร 29 จังหวัด ได้แก่ แพร่ พะเยา ตาก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย ลำปาง เชียงใหม่ นครสวรรค์ อุบลราชธานี บุรีรัมย์หนองคาย ร้อยเอ็ด ขอนแก่น นครราชสีมา ศรีสะเกษ นครพนม กาฬสินธุ์ อ่างทอง ราชบุรี กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา ประจวบคีรีขันธ์ ตรัง พัทลุง กระบี่ นครศรีธรรมราช และสตูล จำนวน 1,800 ราย

10. ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ

- 1) กลุ่มเกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 2) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเพื่อส่งโรงพยาบาลในเมืองสมุนไพร ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ
- 3) ตลาด บริษัทเอกชน หรือโรงพยาบาล มีวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่การผลิตเพื่อทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสมุนไพรและยา

11. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569

12. พื้นที่การดำเนินการ

- 1) เมืองสมุนไพร 16 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา อุทัยธานี น่าน อุตรดิตถ์ มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ สกลนคร ปราจีนบุรี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี สระแก้ว สุราษฎร์ธานี และสงขลา
- 2) จังหวัดข้างเคียงเมืองสมุนไพร 29 จังหวัด ได้แก่ แพร่ พะเยา ตาก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย ลำปาง เชียงใหม่ นครสวรรค์ อุบลราชธานี บุรีรัมย์หนองคาย ร้อยเอ็ด ขอนแก่น นครราชสีมา ศรีสะเกษ นครพนม กาฬสินธุ์ อ่างทอง ราชบุรี กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา ประจวบคีรีขันธ์ ตรัง พัทลุง กระบี่ นครศรีธรรมราช และสตูล

ส่วนที่ 2

ตัวอย่างโครงการที่ 1

13. แผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
รวมวงเงินงบประมาณ													20,388,620
กิจกรรมที่ 1 สร้างความพร้อมการดำเนินงานในภาพรวมโครงการ													
1. กนท. จัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการในภาพรวม และเสนอผู้บริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบแผน	✓												0
2. กนท. จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	✓												195,500
กิจกรรมที่ 2 พัฒนาระบบการผลิตสมุนไพร													
1. สนง.กษ.จ. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำข้อมูลแปลงสมุนไพร และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพรในพื้นที่	✓												0
2. สนง.กษ.จ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลกลุ่มเกษตรกรเพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาสมุนไพร ระดับจังหวัด	✓												131,400
3. สนง.กษ.จ. จัดการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาสมุนไพร ระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย		✓											191,250

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
4. สนง.กษ.จ. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรตามมาตรฐานของแหล่งรับซื้อ โดยมีกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมระดมความคิดเห็น		✓											3,024,000
5. สนง.กษ.จ. จัดส่งแผนพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรให้ กนท.			✓										0
6. สนง.กษ.จ. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง													6,048,000
6.1 องค์ความรู้ที่สำคัญจำเป็น ในการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน (ตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกร)					✓								3,024,000
6.2 องค์ความรู้ การวิเคราะห์และจัดทำแผนธุรกิจ						✓							3,024,000
7. สนง.กษ.จ. รวบรวมและจัดส่งแผนธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรให้ กนท.							✓						0
8. สนง.กษ.จ. รวบรวมและจัดส่งแผนธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรให้ กนท. และหน่วยงานที่มีการจัดสรรแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร อาทิ ธ.ก.ส.							✓						0

ตัวอย่างโครงการที่ 1

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
9. สนง.กษ.จ. ร่วมอำนวยความสะดวกสนับสนุน การดำเนินงานตามแผนพัฒนารายสินค้า (กิจกรรมดำเนินงานเป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนด ตามแผนพัฒนารายสินค้า)						✓	✓		✓	✓			4,852,800
กิจกรรมที่ 3 พัฒนาแปลงต้นแบบสมุนไพร													
1. กนท. กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือก แปลงต้นแบบ			✓										0
2. กนท. จัดการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาคัดเลือกแปลงสมุนไพรต้นแบบ			✓										17,400
3. กนท. กษ.จ. และภาคีเครือข่ายร่วมจัดทำ แผนพัฒนาแปลงต้นแบบ				✓									69,600
4. กษ.จ. สนับสนุนการพัฒนาแปลงต้นแบบ อาทิ การตรวจสอบคุณภาพดิน การสนับสนุนพันธุ์สมุนไพร				✓									200,000
กิจกรรมที่ 4 เชื่อมโยงการตลาด													
1. สนง.กษ.จ. ร่วมกับเกษตรกร และภาคีเครือข่าย วางแผนบริหารจัดการผลผลิต/เตรียมการจัดหา แหล่งรับซื้อสมุนไพรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ		✓											3,024,000
2. สนง.กษ.จ. จัดกิจกรรมลงนามความตกลงรับซื้อ ผลผลิตสมุนไพรระหว่างเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการและผู้ประกอบการ						✓							303,750

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
3. กนท. ร่วมกิจกรรมแสดงและจำหน่ายสินค้าเพื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการจัดบูธทางธุรกิจการค้าในงาน/นิทรรศการที่เกี่ยวข้อง อาทิ มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ											✓		1,500,000
กิจกรรมที่ 5 ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน													
1. สนง.กษ.จ. จัดการประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน ผ่านกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาสมุนไพร ระดับจังหวัด						✓		✓		✓		✓	765,000
2. สนง.กษ.จ. รายงานผลการดำเนินงานให้ กนท. ทราบ							✓		✓		✓	✓	0
3. กนท. ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน								✓			✓		65,920
4. กนท. สรุปผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค เสนอผู้บริหาร พิจารณาให้ข้อเสนอแนะตามลำดับ							✓		✓		✓	✓	0
5. กนท. แจ้งข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปรับปรุงให้ สนง.กษ.จ. ทราบ							✓		✓		✓	✓	0

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรมที่ 6 สรุปบทเรียนเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน													
1. สนง.กษ.จ. ติดตามผลลัพธ์ อาทิ รายได้ของเกษตรกร มูลค่าผลผลิต รายงาน กนท.	ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2570												
2. กนท. สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม และสรุปบทเรียน เสนอผู้บริหารพิจารณา	ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2570												

ส่วนที่ 2

ตัวอย่างโครงการที่ 1

14. รายละเอียดการคำนวณงบประมาณ

กิจกรรม/รายการค่าใช้จ่าย		งบประมาณ (บาท)
รวมวงเงินงบประมาณ		20,388,620
1.	ประชุมชี้แจงการดำเนินงานภาพรวม (Onsite และ Online)	195,500
1.1	ส่วนกลาง	4,250
	1) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 คน x 35 บาท x 1 ครั้ง	1,750
	2) ค่าเอกสาร 50 คน x 50 บาท x 1 ครั้ง	2,500
1.2	ส่วนภูมิภาค	191,250
	1) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 คน x 35 บาท x 1 ครั้ง x 45 จังหวัด	78,750
	2) ค่าเอกสาร 50 คน x 50 บาท x 1 ครั้ง x 45 จังหวัด	112,500
2.	ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ จำนวน 5 ครั้ง	956,250
	2.1 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 50 คน x 35 บาท x 5 ครั้ง x 45 จังหวัด	393,750
	2.2 ค่าเอกสาร 50 คน x 50 บาท x 5 ครั้ง x 45 จังหวัด	562,500

กิจกรรม/รายการค่าใช้จ่าย		งบประมาณ (บาท)
3.	ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล	131,400
	3.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง 45 จังหวัด x 4 คน x 240 บาท x 2 วัน	86,400
	3.2 ค่าน้ำมัน 45 จังหวัด x 500 บาท x 2 วัน	45,000
4.	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 4 ครั้ง	12,096,000
	4.1 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 100 คน x 50 บาท x 2 มื้อ x 4 ครั้ง x 45 จังหวัด	1,800,000
	4.2 ค่าอาหารกลางวัน 100 คน x 400 บาท x 1 มื้อ x 4 ครั้ง x 45 จังหวัด	7,200,000
	4.3 ค่าเอกสารและอุปกรณ์ 100 คน x 100 บาท x 4 ครั้ง x 45 จังหวัด	1,800,000
	4.4 ค่าสมนาคุณวิทยากร 1,200 บาท x 6 ชั่วโมง x 4 ครั้ง x 45 จังหวัด	1,296,000
5.	จัดการประชุมเพื่อคัดเลือกและจัดทำแผนพัฒนาแปลงต้นแบบ 4 แปลง	87,000
5.1	ส่วนกลาง	17,400
	1) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 60 คน x 35 บาท x 2 มื้อ	4,200
	2) ค่าอาหารกลางวัน 60 คน x 120 บาท x 1 มื้อ	7,200
	3) ค่าเอกสารและอุปกรณ์ 60 คน x 100 บาท	6,000
5.2	ส่วนภูมิภาค	69,600
	1) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 60 คน x 35 บาท x 2 มื้อ x 4 แปลง	16,800
	2) ค่าอาหารกลางวัน 60 คน x 120 บาท x 1 มื้อ x 4 แปลง	28,800
	3) ค่าเอกสารและอุปกรณ์ 60 คน x 100 บาท x 4 แปลง	24,000
6.	สนับสนุนแปลงต้นแบบ 4 แปลง	200,000
	สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แปลงต้นแบบ 50,000 บาท x 4 แปลง (ค่าวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรและค่าวัสดุสำนักงานหรืออื่น ๆ ที่จำเป็น)	200,000

กิจกรรม/รายการค่าใช้จ่าย		งบประมาณ (บาท)
7.	ร่วมอำนวยความสะดวกสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนารายสินค้า	4,852,800
	7.1 ค่าวัสดุอุปกรณ์ 45 จังหวัด x 100,000 บาท	4,500,000
	7.2 ค่าเบี้ยเลี้ยง 45 จังหวัด x 4 คน x 240 บาท x 4 ครั้ง	172,800
	7.3 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 45 จังหวัด x 1,000 บาท x 4 ครั้ง	180,000
8.	ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน (กท.) 4 ครั้ง	65,920
	8.1 ค่าที่พัก 4 คน x 800 บาท x 3 คืน x 4 ครั้ง	38,400
	8.2 ค่าเบี้ยเลี้ยง 4 คน x 240 บาท x 3 วัน x 4 ครั้ง	11,520
	8.3 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 4,000 บาท x 4 ครั้ง	16,000
9.	จัดกิจกรรมแสดงและจำหน่ายสินค้าเพื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการจัดบูธทางธุรกิจการค้า	1,803,750
	9.1 ประชาสัมพันธ์ผ่านโทรทัศน์บูรณาการจัดบูธแสดงสินค้าสมุนไพร (ส่วนกลาง)	1,500,000
	9.2 จัดกิจกรรมลงนามความร่วมมือกับสื่อมวลชน (ส่วนภูมิภาค)	303,750
	1) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 70 คน x 25 บาท x 45 จังหวัด	78,750
	2) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 5,000 บาท x 45 จังหวัด	225,000

ส่วนที่ 2

ตัวอย่างโครงการที่ 1

15. การวิเคราะห์ความคุ้มค่า Value for Money (VFM) ตามหลักการ 3 E

โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสมุนไพร

วงเงิน 20,388,620 บาท

ประเด็นการวิเคราะห์		
Economy (การประหยัดค่าใช้จ่ายงบประมาณ)	Efficiency (ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ)	Effectiveness (ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ)
- ใช้รูปแบบการประชุมแบบ Onsite และ Online ควบคู่กัน ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านเบี้ยเลี้ยงและที่พักของเจ้าหน้าที่ได้ - มีการประสานงานผ่านกลไกระดับจังหวัด ซึ่งเป็น การบูรณาการบุคลากรที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ 45 จังหวัด ทำให้ไม่ต้องจ้างบุคลากรภายนอกเพิ่มเติมในส่วน การประสานงานหลัก	- หากพิจารณางบประมาณ 20.38 ล้านบาท ต่อกลุ่มเป้าหมายเกษตรกร 2,760 ราย จะมีต้นทุนการพัฒนาเฉลี่ยประมาณ 7,387 บาทต่อราย เพื่อยกระดับให้ได้มาตรฐานของ แหล่งรับซื้อถือว่าคุ้มค่าเมื่อเทียบกับมูลค่าเพิ่มของสินค้า ที่เกิดขึ้น - การลงทุนในแปลงต้นแบบ 4 แห่ง เป็นการสร้างจุดเรียนรู้ เพื่อขยายผลไปยังพื้นที่ข้างเคียง ช่วยลดความเสี่ยงใน การลองผิดลองถูกของเกษตรกรรายอื่น	- หากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิต สมุนไพรได้ตามมาตรฐานแหล่งรับซื้อ จะสามารถ ทดแทนการนำเข้าสมุนไพรจากต่างประเทศได้ ซึ่งเป็นมูลค่ากว่า 12,000 ล้านบาท และยังสามารถ ขยายผลไปถึงการส่งออกได้อีกด้วย

ตัวอย่างโครงการที่ 2

1. ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการบริหารจัดการข้อมูลและเชื่อมโยงฐานข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (Agricultural Data Linkage and Management Platform)

2. ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ

2.1 ความสอดคล้องหลัก

ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

1) เป้าหมาย ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

2) ประเด็น ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

3) ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการบริหารจัดการข้อมูลสนับสนุนการบริหารงานแบบบูรณาการโดยการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นเอกภาพ เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างรวดเร็ว และลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ซึ่งจะส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

1) เป้าหมายระดับประเด็น (Y2): ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

2) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนแม่บทประเด็น โครงการฯ นำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการบริหารจัดการข้อมูล และหลักการความสามารถในการทำงานร่วมกันของระบบ (Interoperability) มาประยุกต์ใช้ทดแทนกระบวนการรายงานผลแบบเดิมที่ล่าช้า เพื่อให้การประมวลผลและการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (Real-time) ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของภาครัฐด้วยเทคโนโลยีตามเป้าหมายของแผนแม่บท

3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

4) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

5) ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85)

6) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนย่อย การพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลกลางและ Dashboard จะช่วยยกระดับขีดสมรรถนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีความคล่องตัวในการบริหารราชการ สามารถติดตามสถานการณ์และแก้ไขปัญหาภาคเกษตรได้ทันทั่วถึง สนับสนุนการปรับเปลี่ยนองค์กรสู่การเป็นระบบราชการ 4.0 ที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ซึ่งสะท้อนถึงขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล

2.2 ความสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่า (Value Chains) ภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

(ให้วิเคราะห์บทบาท/ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยใช้เอกสาร FVCT ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

(หลัก) ชื่อ/รหัสองค์ประกอบ: ศักยภาพองค์กร

ชื่อ/รหัสปัจจัย: ฐานข้อมูลกลางภายในองค์กร

ตัวอย่างโครงการที่ 2

2.3 ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ

2.3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (อ้างอิงจากรายละเอียดของแผนฯ ตามหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้อง)

- 1) หมายความว่า ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน
- 2) เป้าหมาย ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว
- 3) กลยุทธ์ การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา

ประเทศ

2.4 ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ของ สป.กษ.

2.4.1 แผนปฏิบัติการ ด้าน การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนภาคการเกษตร

2.4.2 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรของสำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ให้ เป็นระบบราชการ 4.0 (ร้อยละ 100)

2.4.3 แนวทางการพัฒนา ผลักดันการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศให้เป็นเอกภาพ

3. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรครอบคลุม ห่วงโซ่อุปทานทั้งระบบของภาคการเกษตร อาทิ ข้อมูลเกษตรกร พื้นที่เพาะปลูก และราคาสินค้าเกษตร โดยข้อมูล ดังกล่าวถูกจัดเก็บไว้ในระบบสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานในลักษณะแยกส่วน (Data Silos) และมีโครงสร้าง ข้อมูลที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างอัตโนมัติ อีกทั้งยังขาดเครื่องมือประมวลผลในรูปแบบ Dashboard ที่สามารถแสดงสถานะการขับเคลื่อนภารกิจได้อย่าง Real-Time ทำให้การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารเกิดความล่าช้า และไม่ทันต่อสถานการณ์วิกฤต ซึ่งการขาดการบริหารจัดการข้อมูลเชิงระบบทำให้การวิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดนโยบายขาดความแม่นยำ อาจทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการช่วยเหลือเกษตรกรไม่ตรงตามเป้าหมาย เกิดความซ้ำซ้อน และสูญเปล่า อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาคเกษตร

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายรัฐบาลดิจิทัล มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Big Data) เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570 ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาข้อมูล ด้านการเกษตรให้เป็นเอกภาพและใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาข้อมูลด้านการเกษตร ให้มีความพร้อมใช้งาน น่าเชื่อถือ หน่วยงานในสังกัดสามารถเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านศูนย์แลกเปลี่ยน ข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการความสามารถในการทำงานร่วมกันของระบบ (Interoperability) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการ และมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านช่องทางเชื่อมต่อโปรแกรมประยุกต์ (API) เพื่อให้ระบบสารสนเทศของ หน่วยงานในสังกัดสามารถเชื่อมโยงและรับ-ส่งข้อมูลระหว่างกันได้อย่างไร้รอยต่อ โดยไม่จำเป็นต้องยกเลิกระบบเดิม สอดคล้องกับแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐ (Linkage Center) ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสนับสนุน การให้บริการและการบริหารจัดการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแพลตฟอร์มกลางในการบริหารจัดการและเชื่อมโยงข้อมูล ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และช่วยให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีข้อมูลสารสนเทศ ในรูปแบบ Dashboard สำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายและขับเคลื่อนภารกิจ สำนักงานปลัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570 และมีภารกิจในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ

ตัวอย่างโครงการที่ 2

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาแพลตฟอร์มการบริหารจัดการข้อมูลและเชื่อมโยงฐานข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะช่วยยกระดับขีดสมรรถนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ผู้บริหารและบุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน สนับสนุนการวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างแม่นยำ เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการให้บริการ สร้างความเข้มแข็งให้ภาคการเกษตรได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

4. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแพลตฟอร์มกลางในการบริหารจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบ Dashboard สำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจและขับเคลื่อนภารกิจ

5. เป้าหมายเชิงผลผลิต (OUTPUT)

- 1) ระบบแพลตฟอร์มการบริหารจัดการข้อมูลและเชื่อมโยงฐานข้อมูล จำนวน 1 ระบบ
- 2) ชุดข้อมูล (Data Sets) จากหน่วยงานในสังกัดที่ได้รับการเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบ ไม่น้อยกว่า 5 ฐานข้อมูล
- 3) ระบบแสดงผลข้อมูล (Dashboard Visualization) จำนวน 1 ระบบ

6. เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (OUTCOME)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีเครื่องมือดิจิทัลในการบริหารจัดการการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ตัวชี้วัด

- 1) จำนวนฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงและแสดงผลบน Dashboard ได้อย่าง Real-Time (จำนวน 5 ฐานข้อมูล)
- 2) ร้อยละความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80)

8. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแพลตฟอร์มกลางที่มีความเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัด และประมวลผลข้อมูลได้แบบ Real-Time นำไปสู่การสร้าง Dashboard สำหรับผู้บริหารที่แสดงผลข้อมูลรอบด้าน ซึ่งจะช่วยยกระดับขีดสมรรถนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีความคล่องตัว สามารถติดตามสถานการณ์และแก้ไขปัญหาภาคเกษตรได้ทันทั่วทั้งที่ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนองค์กรเป็นระบบราชการ 4.0

9. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

10. ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่: มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้อง ทันต่อสถานการณ์
2. เกษตรกรและประชาชน: ได้รับบริการจากภาครัฐที่รวดเร็ว สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ ซึ่งเป็นผลจากการกำหนดนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

11. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569

12. พื้นที่การดำเนินการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส่วนกลาง)

ตัวอย่างโครงการที่ 2

13. แผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
รวมวงเงินงบประมาณ													4,122,470
กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์และออกแบบสถาปัตยกรรมระบบข้อมูล													
1. ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานในสังกัดเพื่อกำหนดขอบเขตข้อมูล (Data Requirement)	✓												24,000
2. ออกแบบสถาปัตยกรรมระบบ (System Architecture) และ Dashboard	✓	✓	✓										264,630
กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาแพลตฟอร์มและเชื่อมโยงข้อมูล (Interoperability)													
1. พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูล (Data Management Platform)			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		3,242,040
2. พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูล (API Development) กับหน่วยงานในสังกัด กษ.			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
3. จัดทำระบบแสดงผลข้อมูล (Dashboard Visualization)			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
กิจกรรมที่ 3 การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน (Cloud Service)													
เช่าใช้บริการระบบคลาวด์ (Cloud Computing)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	498,000

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรมที่ 4 การทดสอบและอบรมการใช้งาน													
1. ทดสอบระบบ (User Acceptance Test: UAT) และปรับปรุงแก้ไข									✓	✓			0
2. อบรมเชิงปฏิบัติการการใช้งานระบบแก่เจ้าหน้าที่ (Training)											✓		93,800
กิจกรรมที่ 5 การติดตามและประเมินผล													
ติดตามและประเมินผลการใช้งานระบบ												✓	

14. รายละเอียดการคำนวณงบประมาณ

14.1 รายการครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) ที่เสนอ

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	ราคารวม	เกณฑ์กลาง ICT		กรณีไม่ใช้เกณฑ์กลางให้ระบุเหตุผล
					ใช้	ไม่ใช้	
1	ค่าเช่าพื้นที่จัดเก็บข้อมูลและประมวลผล (Cloud Server)						
	(1) ค่าเช่าระบบจัดเก็บ Log File บน Cloud แบบที่ 3	12	18,000	216,000	✓		
	(2) ค่าเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายเสมือน	12	23,500	282,000		✓	เพื่อรองรับข้อมูลจำนวนมากและการประมวลผลข้อมูลเพื่อแสดงผลบน Dashboard
รวม				498,000			

14.2 รายการ Software ที่เสนอ

ลำดับ	รายการ	จำนวน License	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม	เกณฑ์กลาง ICT		กรณีไม่ใช้เกณฑ์กลางให้ระบุเหตุผล
					ใช้	ไม่ใช้	
	-ไม่มี-						
รวม							

14.3 ค่าใช้จ่ายบุคลากรสำหรับการพัฒนาระบบ (ทั้งปรึกษาโครงการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้พัฒนาระบบ อื่น ๆ)

ลำดับ	ตำแหน่งบุคลากร	วุฒิ	ประสบการณ์ (ปี)	จำนวน (คน)	อัตรา (บาท)	ระยะเวลา (เดือน)	รวมจำนวนเงิน (บาท)	เกณฑ์การพิจารณา	
								ใช้	ไม่ใช้
1	ผู้จัดการโครงการ	ป.โท คอมพิวเตอร์	10	1	100,170	8	801,360	✓	
2	นักวิเคราะห์ระบบ	ป.โท คอมพิวเตอร์	8	1	88,210	3	264,630	✓	
3	โปรแกรมเมอร์	ป.ตรี คอมพิวเตอร์	6	1	65,520	9	589,680	✓	
4	โปรแกรมเมอร์	ป.ตรี คอมพิวเตอร์	3	4	44,080	9	1,586,880	✓	
5	เลขานุการ	ป.ตรี	3	1	22,010	12	264,120	✓	
รวม							3,506,670		

14.4 ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทุกเดือนที่ใช้ในการพัฒนาระบบ

ลำดับ	ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทุกเดือน	จำนวน (เดือน)	ราคาต่อเดือน (บาท)	รวมจำนวนเงิน (บาท)
	-ไม่มี-			
รวม				

ตัวอย่างโครงการที่ 2

14.5 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ใช้ในการพัฒนาระบบ

ลำดับ	รายละเอียดค่าใช้จ่าย	การคำนวณค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
1	ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม		
	ประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ความต้องการ (สถานที่ราชการ) - จัดแบบ onsite จำนวน 50 คน ระยะเวลา 2 วัน	- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 50 คน (120*50*2 = 12,000 บาท) - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน 50 คน (35*50*2*2 = 7,000 บาท) - ค่าวัสดุอุปกรณ์ประกอบการประชุม (5,000 บาท)	24,000
2	ค่าฝึกอบรม		
	การทดสอบและอบรมการใช้งาน (สถานที่เอกชน) - บรรยาย พร้อมปฏิบัติ - จัดแบบ onsite จำนวน 50 คน ระยะเวลา 2 วัน	- ค่าวิทยากร จำนวน 2 คน (ชม.ละ 1,200*6*2*2 = 28,800 บาท) - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน 50 คน (500*50*1*2 = 50,000 บาท) - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน 50 คน (50*50*2*2 = 10,000 บาท) - ค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม (50*100 = 5,000 บาท)	93,800
รวม			117,800

15. การวิเคราะห์ความคุ้มค่า Value for Money (VFM) ตามหลักการ 3 E

โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการบริหารจัดการข้อมูลและเชื่อมโยงฐานข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(Agricultural Data Linkage and Management Platform)

วงเงิน 4,122,470 บาท

ประเด็นการวิเคราะห์		
Economy (การประหยัดค่าใช้จ่ายงบประมาณ)	Efficiency (ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ)	Effectiveness (ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ)
- การใช้เทคโนโลยี Cloud Computing (เช่าใช้) แทนการจัดซื้อเครื่องแม่ข่าย (Server) ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในระยะยาว เช่น ค่าครุภัณฑ์ ค่าซ่อมบำรุง และค่าไฟฟ้า - การใช้หลักการ Interoperability เชื่อมโยงข้อมูลเดิมที่มีอยู่แล้วผ่าน API ช่วยให้ไม่ต้องเสียงบประมาณซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูลชุดเดิมใหม่	ลดระยะเวลาและขั้นตอนการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมและสรุปข้อมูลจากหลายหน่วยงาน เปลี่ยนจากการทำรายงานด้วยมือ (Manual) เป็นระบบอัตโนมัติ ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว และ เป็นปัจจุบัน (Real-time) ด้วยงบประมาณที่เหมาะสม	ผู้บริหารมีข้อมูล (Data) ที่พร้อมใช้งาน (Ready-to-use) ในรูปแบบ Dashboard ที่ดูง่าย ช่วยให้การตัดสินใจสั่งการและการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงฯ มีความแม่นยำ ทันต่อสถานการณ์ และสามารถบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานได้อย่างไร้รอยต่อตามเป้าหมายโครงการ

ตัวอย่างโครงการที่ 3

1. ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมของ สป.กษ.
2. ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ
 - 2.1 ความสอดคล้องหลัก

ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน* การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

 - 1) เป้าหมาย ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
 - 2) ประเด็น บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลัก คุณธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ
 - 3) ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ มุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ผ่านการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการแปลงเป้าหมายเชิงนโยบายสู่การดำเนินงานในระดับโครงการอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การทำงานของภาครัฐมีความชัดเจน โปร่งใส และตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กรและประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จิตสำนึก และความเป็นมืออาชีพ สอดคล้องกับเป้าหมายและประเด็นของยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น* (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

 - 1) เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 200001 บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
 - 2) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนแม่บทประเด็น สนับสนุนการยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรในการจัดทำและบริหารโครงการเชิงยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงเป้าหมายองค์กรสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีความชัดเจน มีตัวชี้วัดและผลลัพธ์ที่ตรวจสอบได้ เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการทำงานภาครัฐ อันนำไปสู่การให้บริการที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น
 - 3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
 - 4) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200501 บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ
 - 5) ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ
 - 6) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนย่อย มุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความเข้าใจต่อบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร ตระหนักถึงเป้าหมายและผลประโยชน์ส่วนรวม และสามารถจัดทำโครงการที่เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายองค์กรอย่างเป็นระบบ กระบวนการพัฒนาผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการและการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ช่วยเสริมสร้างสมรรถนะ ความเป็นมืออาชีพ และความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ซึ่งเอื้อต่อการเพิ่มระดับความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยได้อย่างเป็นรูปธรรม
 - 2.2 ความสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่า (Value Chains) ภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

(ให้วิเคราะห์บทบาท/ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยใช้เอกสาร FVCT ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

(หลัก) ชื่อ/รหัสองค์ประกอบ : V02 ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล

ชื่อ/รหัสปัจจัย : F0201 สมรรถนะการบริหารทรัพยากร บุคลากรภาครัฐในทุกระดับ

ตัวอย่างโครงการที่ 3

(สนับสนุน ถ้ามี) ชื่อ/รหัสองค์ประกอบ :-

ชื่อ/รหัสปัจจัย :-

2.3 ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ

2.3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (อ้างอิงจากรายละเอียดของแผนฯ ตามหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้อง)

- 1) หมวดหมาย 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน
- 2) เป้าหมาย ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว
- 3) กลยุทธ์ 4 การสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐ ดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐ โดยเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

2.3.2 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

- 1) นโยบายและแผนความมั่นคง -
- 2) เป้าหมาย -
- 3) กลยุทธ์หลัก -

2.3.3 นโยบายรัฐบาล -

2.4 ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ ของ สป.กษ.

2.4.1 แผนปฏิบัติราชการ ด้าน การพัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

2.4.2 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ร้อยละความสำเร็จของการเตรียมบุคลากรเพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ (ร้อยละ 80)

2.4.3 แนวทางการพัฒนา พัฒนาวัฒนธรรมและค่านิยมมุ่งผลสัมฤทธิ์

3. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ควบคู่กับการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ขณะเดียวกัน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ได้กำหนดทิศทางให้หน่วยงานของรัฐต้องยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน โดยเน้นการทำงานที่มีเป้าหมายชัดเจน มีตัวชี้วัดและผลลัพธ์ที่ตรวจสอบได้ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ภายใต้ทิศทางดังกล่าว แผนย่อยด้านการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ จึงให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมรรถนะ ทักษะ และความผูกพันของบุคลากร เนื่องจากบุคลากรเป็นกลไกหลักในการถ่ายทอดนโยบายและยุทธศาสตร์จากระดับแผนไปสู่การปฏิบัติจริง หากบุคลากรมีความเข้าใจ ต่อบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กรอย่างชัดเจน จะสามารถปฏิบัติงานโดยมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจของตนกับเป้าหมายและผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กรได้อย่างเป็นระบบ มิใช่เพียงการดำเนินงานตามภารกิจเฉพาะหน้าหรือกรอบหน้าที่ของหน่วยงานตนเองเท่านั้น

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.กษ.) เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและประสานการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจุดยืนทางยุทธศาสตร์ในปัจจุบัน พบว่าบทบาทของ สป.กษ. ยังมุ่งเน้นการประสาน อำนวยความสะดวก และการให้บริการเป็นหลักในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์

ตัวอย่างโครงการที่ 3

ด้านการเกษตรและสหกรณ์ในเชิงรุก ซึ่งอาจยังไม่เพียงพอต่อการผลักดันการพัฒนาภาคการเกษตรของกระทรวงให้บรรลุเป้าหมายตามทิศทางและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ท่ามกลางบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนหลากหลาย และรวดเร็วมากขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ สป.กษ. จะต้องมุ่งยกระดับบทบาทจากหน่วยงานสนับสนุนเชิงธุรการไปสู่การเป็นหน่วยงานที่สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงได้อย่างแท้จริง ทั้งในมิติการกำหนดทิศทาง การแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติการอำนวยการ และการติดตามประเมินผล เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์และอัตลักษณ์ขององค์กรในมุมมองของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างชัดเจน ทั้งนี้ สป.กษ. ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2570” ซึ่งการบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทุกระดับให้มีความเข้าใจร่วมในวิสัยทัศน์ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และบทบาทขององค์กร สามารถเชื่อมโยงภารกิจและการดำเนินงานของตนเองเข้ากับทิศทางยุทธศาสตร์ขององค์กรในภาพรวมได้อย่างเป็นระบบ อันเป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อน สป.กษ. ให้ก้าวไปสู่การเป็นองค์กรเชิงนโยบาย (Policy Driven Organization) และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม

แนวคิดเชิงทฤษฎีว่าด้วยการจัดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (strategic alignment) ระหว่างกลยุทธ์องค์กร กลยุทธ์ทรัพยากรมนุษย์ และการปฏิบัติงานจริง ชี้ให้เห็นว่า องค์กรที่สามารถจัดตำแหน่งดังกล่าวได้อย่างสอดคล้อง จะมีประสิทธิผลในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ (Wright & McMahan, 1992; Becker & Huselid, 1998) โดยเฉพาะในภาครัฐ ซึ่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความดำเนินงานของหน่วยใดหน่วยหนึ่ง หากแต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเชื่อมโยงการดำเนินงานของหลายหน่วยงานให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้ หลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว โดยรายงานของ Gallup ระบุว่า องค์กรที่บุคลากรมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมกับเป้าหมายองค์กรในระดับสูง มีผลการดำเนินงานสูงกว่าองค์กรทั่วไปประมาณร้อยละ 21 (Gallup, 2023) ขณะที่รายงาน Global Workplace Survey พบว่า มีเพียงร้อยละ 23 ของพนักงานทั่วโลกที่รู้สึกว่าจะสามารถเชื่อมโยงงานของตนกับเป้าหมายองค์กรได้อย่างชัดเจน (Gallup, 2024) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาความเข้าใจเชิงยุทธศาสตร์ในระดับบุคลากรอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ผลการศึกษาระดับนานาชาติยังพบหลักฐานเชิงสถิติที่ชี้ว่าการจัดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์และการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรม จากการสำรวจข้อมูลในองค์กรหลายแห่งพบว่า พนักงานที่มีความสอดคล้องระหว่างค่านิยมส่วนบุคคลและพันธกิจองค์กรมีแนวโน้มทำงานได้มีส่วนร่วมสูงกว่าและมีอัตราการทำงานเกินเป้าหมายถึงร้อยละ 67 เมื่อเทียบกับพนักงานที่ขาดการเชื่อมโยงดังกล่าว และยังมีผลงานเชิงนวัตกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เมื่อทีมมีความสอดคล้องร่วมกันในระดับยุทธศาสตร์ (WISEalign Research Division, 2025) ประกอบกับในบริบทของการจัดการโครงการเชิงยุทธศาสตร์ การวิจัยของ PMI ระบุว่าหน่วยงานหรือทีมโครงการที่สามารถเชื่อมโยงคำร้องขอโครงการกับยุทธศาสตร์ขององค์กรอย่างมีระบบมีแนวโน้มเป็นหน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานในระดับสูงกว่า โดยองค์กรซึ่งมีการจัดแนวโครงการสู่ยุทธศาสตร์ (project alignment) มีโอกาสมากกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้จัดแนวประมาณร้อยละ 21 ในการบรรลุผลลัพธ์เชิงยุทธศาสตร์ และหน่วยงานเหล่านี้ยังรายงานว่า ความสามารถในการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติจริงผ่านโครงการสูงขึ้นกว่าองค์กรทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ (PMI, 2022 Appraisal)

นอกจากนี้ แนวคิดด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development: HRD) เน้นว่า การพัฒนาบุคลากรควรมุ่งเสริมสร้างสมรรถนะที่เอื้อต่อการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติจริง โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการคิดเชิงยุทธศาสตร์และการออกแบบโครงการ ซึ่งรวมถึงความสามารถในการกำหนดกิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดให้มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกับเป้าหมาย

ตัวอย่างโครงการที่ 3

เชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร (Garavan, Carbery, & Rock, 2012) ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรให้สามารถทำหน้าที่สนับสนุนบทบาทของ สป.กษ. ในฐานะศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์

ดังนั้น โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์จึงถูกออกแบบให้เป็นกลไกเชิงระบบในการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรตลอดกระบวนการ ตั้งแต่การสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมต่อวิสัยทัศน์และบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของ สป.กษ. การพัฒนาทักษะการออกแบบโครงการเชิงยุทธศาสตร์ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดทำโครงการต้นแบบ การให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อยกระดับคุณภาพโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร ตลอดจนการติดตามและสรุปบทเรียนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานในภาพรวม โดยผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคือ บุคลากรสามารถแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์ขององค์กรไปสู่การปฏิบัติในระดับโครงการได้อย่างมีคุณภาพ โครงการที่จัดทำขึ้นมีความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดอย่างเป็นระบบ สามารถสะท้อนบทบาทของ สป.กษ. ในการเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

4. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรในสังกัด สป.กษ. มีความตระหนักและความเข้าใจในวิสัยทัศน์ เป้าหมายร่วม และบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของ สป.กษ.
- 2) เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะให้กับบุคลากรในสังกัด สป.กษ. ในการออกแบบโครงการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและเป้าหมายองค์กร

5. เป้าหมายเชิงผลผลิต (OUTPUT)

- 1) บุคลากรที่ผ่านการพัฒนาและเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการมีความตระหนักและความเข้าใจในวิสัยทัศน์ เป้าหมายร่วม และบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของ สป.กษ.
- 2) สป.กษ. มีชุดองค์ความรู้และแนวทางการจัดทำโครงการที่เชื่อมโยงเป้าหมายขององค์กรลงสู่หน่วยงานระดับสำนัก/กอง

6. เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (OUTCOME)

- 1) โครงการของหน่วยงานระดับสำนัก/กอง ในสังกัด สป.กษ. สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สป.กษ. ได้รับการยอมรับในฐานะการเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศ

7. ตัวชี้วัด

7.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (OUTPUT)

- 1) ร้อยละของผู้เข้ารับการอบรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินหลังการอบรม (ร้อยละ 100)
- 2) ชุดองค์ความรู้และแนวทางการจัดทำโครงการ 1 ชุด

7.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (OUTCOME)

- 1) ร้อยละของข้อเสนอโครงการของหน่วยงานที่ผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 70)
- 2) ร้อยละความพึงพอใจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อบทบาทของ สป.กษ. ในเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของประเทศ (ร้อยละ 90)

8. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย

โครงการนี้มีส่วนสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งมีเป้าหมายให้ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์

ตัวอย่างโครงการที่ 3

ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส ในประเด็นบุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ซึ่งมีเป้าหมายให้บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ ผ่านการยกระดับความสามารถของบุคลากรด้านการคิดเชิงยุทธศาสตร์และการบริหารโครงการที่มุ่งผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของบุคลากรยึดผลสัมฤทธิ์ของงานภาครัฐและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ยังมีส่วนในการขับเคลื่อนแผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ซึ่งมีเป้าหมายให้บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ โดยโครงการนี้มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรให้ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของตนต่อผลลัพธ์ของงาน สามารถเชื่อมโยงการปฏิบัติงานของตนกับเป้าหมายขององค์กร ได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจและการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจของหน่วยงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งเอื้อต่อการเพิ่มขึ้นของดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ

9. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

ข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษ สังกัด สป.กษ. (ส่วนกลาง) จำนวน 40 คน

10. ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ

เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ได้รับประโยชน์จากโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับแผนระดับบน ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรมีความตรงประเด็น มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

11. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ มกราคม – กันยายน พ.ศ. 2569

12. พื้นที่การดำเนินการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งในรูปแบบ Onsite และ Online

13. แผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
รวมวงเงินงบประมาณ													42,000
กิจกรรมที่ 1 การเตรียมการและออกแบบกรอบการพัฒนาบุคลากรเชิงยุทธศาสตร์													
1. วิเคราะห์ข้อจำกัดและช่องว่างเชิงยุทธศาสตร์				✓									-
2. ออกแบบกรอบสมรรถนะและโครงสร้างหลักสูตร				✓									-
3. จัดทำเอกสารคู่มือ/แนวทางการจัดทำโครงการ					✓								5,000
กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์													
1. อบรมแนวคิดวิสัยทัศน์และบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของ สป.กษ. (Onsite)						✓							9,000
2. อบรมการออกแบบโครงการเชิงยุทธศาสตร์ (Onsite)						✓							11,400
3. Workshop จัดทำโครงการต้นแบบ (Onsite)						✓							10,600
กิจกรรมที่ 3 การให้คำปรึกษาและการพัฒนาโครงการต้นแบบ													
1. ให้คำปรึกษาวิทยากรสำนัก/กอง (Online)								✓					8,000
2. คัดเลือกและปรับปรุงโครงการต้นแบบ									✓				-

ส่วนที่ 2

ตัวอย่างโครงการที่ 3

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)	
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569										
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
กิจกรรมที่ 4 การติดตาม ประเมินผล และสรุปบทเรียน														
1. ติดตามผลหลังการอบรม (ประเมินความรู้ความเข้าใจ และปรับปรุงคุณภาพโครงการต้นแบบเพิ่มเติมก่อนนำไปเสนอขอรับงบประมาณ)											✓	✓		-
2. สรุปผลและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย													✓	-

14. รายละเอียดการคำนวณงบประมาณ

กิจกรรม/รายการค่าใช้จ่าย		งบประมาณ (บาท)
รวมวงเงินงบประมาณ		42,000
1. กิจกรรมที่ 1 การเตรียมการและออกแบบกรอบการพัฒนาบุคลากรเชิงยุทธศาสตร์		5,000
1.1 ค่าเอกสารคู่มือ/แนวทางการจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์ผู้เข้าร่วม		5,000
2. กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์		29,600
2.1 ค่าตอบแทนวิทยากร 1,200 บาท x 8 ชั่วโมง		9,600
2.2 ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม 40 คน x 35 บาท x 2 มื้อ		2,800
2.3 ค่าอาหารกลางวัน 40 คน x 340 บาท x 1 มื้อ		13,600
2.4 ค่าเอกสาร วัสดุ และอุปกรณ์ประกอบการอบรม		5,000
3. กิจกรรมที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และสรุปบทเรียน		6,000
3.1 ค่าตอบแทนวิทยากร 1,200 บาท x 5 ชั่วโมง		6,000

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายเป็นไปตามตามหลักเกณฑ์ อัตราค่าใช้จ่าย และแนวทางการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี (การฝึกอบรมข้าราชการประเภท ข และการฝึกอบรมบุคคลภายนอก)

15. การวิเคราะห์ความคุ้มค่า Value for Money (VFM) ตามหลักการ 3 E

โครงการ พัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมของ สป.กษ.

วงเงิน 42,000 บาท

ประเด็นการวิเคราะห์		
Economy (การประหยัดค่าใช้จ่ายงบประมาณ)	Efficiency (ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ)	Effectiveness (ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ)
โครงการมีการใช้ทรัพยากรและงบประมาณในปริมาณที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยเน้นการควบคุมต้นทุนให้ต่ำที่สุดภายใต้คุณภาพมาตรฐานที่กำหนด เช่น การกำหนดรูปแบบกิจกรรมให้ผสมผสานระหว่าง Onsite และ Online เพื่อหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นด้านการเดินทางและสถานที่ การคำนวณค่าอาหาร ค่าเอกสาร และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรมตามจำนวนผู้เข้าร่วมจริงในอัตรามาตรฐานของทางราชการ รวมถึงการจัดทำเอกสาร คู่มือ และ Template ที่สามารถนำไปใช้ซ้ำและต่อยอดได้ในอนาคต ส่งผลให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างประหยัด คุ้มค่า และไม่เกิดความจำเป็น	โครงการได้รับการออกแบบให้สามารถสร้างผลผลิตต่อหน่วยทรัพยากรในระดับสูง โดยจัดลำดับกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนและเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่การวิเคราะห์ ออกแบบ ถ่ายทอดความรู้ ไปจนถึงการให้คำปรึกษาและติดตามผล ทำให้ทรัพยากรด้านงบประมาณ เวลา และบุคลากรถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่าและเกิดผลลัพธ์หลายมิติในกิจกรรมเดียวกัน เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการที่ผสมทั้งการบรรยายและการฝึกปฏิบัติจริง หรือการให้คำปรึกษาออนไลน์ที่ช่วยลดทรัพยากรต่อหน่วยผลผลิต แต่ยังสามารถพัฒนาโครงการต้นแบบได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้โครงการสามารถลดต้นทุนต่อผลผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานโดยรวม	โครงการมีความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยกิจกรรมทั้งหมดมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่เพียงจำกัดอยู่แค่การถ่ายทอดความรู้ แต่ยังนำไปสู่การพัฒนาโครงการต้นแบบที่ผ่านกระบวนการให้คำปรึกษา การปรับปรุงคุณภาพ และการประเมินผลก่อนเสนอขอรับงบประมาณ รวมถึงการสรุปบทเรียนและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่สามารถนำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารของหน่วยงานได้อย่างเป็นรูปธรรม สะท้อนให้เห็นว่าโครงการสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ตรงตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์ต่อองค์กรอย่างแท้จริง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

1. ทำความรู้จักโครงการ

1.1 โครงการคืออะไร

โครงการ (Project) เป็นกลุ่มของกิจกรรมที่ดำเนินงานในเวลาใดเวลาหนึ่ง มีงบประมาณ ทรัพยากร แนวทางการดำเนินงาน และมีผู้รับผิดชอบชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยต้องสอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์และแผนงานขององค์การ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการตอบสนองต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการให้บริการ และประเด็นการพัฒนาของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.เกษตร.) ต่อไป

1.2 โครงการมีประเภท อะไรบ้าง

โครงการมีลักษณะที่หลากหลายทั้งในเรื่องของขนาด ขอบข่าย เวลา และกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของโครงการตามลักษณะของสถานการณ์ที่จะเผชิญได้ ดังนี้

1) โครงการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (Improvement Project)

เพื่อลดผลกระทบจากปัญหา ที่ต้องเผชิญ อาทิ ปัญหาทางการบริหารที่มีสภาพสลับซับซ้อนมากขึ้น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของลูกค้าและผู้รับบริการ ปัญหาข้อจำกัดทางด้านทรัพยากร ทั้งงบประมาณ บุคลากร และเวลา เป็นต้น โดยอาจจัดทำโครงการเพื่อมุ่งที่จะปรับสมรรถนะด้านต่าง ๆ ขององค์การและบุคลากร หรือจัดทำโครงการเพื่อมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาคือต้องเผชิญอย่างเฉพาะเจาะจง

2) โครงการริเริ่มหรือพัฒนานวัตกรรม (Innovative Project)

มุ่งเน้นการสร้างสิ่งใหม่ที่ยังไม่มีอยู่เดิมหรือการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องสามารถนำสิ่งที่คิดค้นขึ้นใหม่ไปใช้ในเชิงปฏิบัติได้ โดยอาจเป็น การพัฒนากระบวนการทำงาน ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือรูปแบบการจัดการใหม่ ๆ ด้วยการใช้องค์ความรู้ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร หรือเทคโนโลยีใหม่ที่ทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินงานขององค์การ

3) โครงการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Project)

มุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้า การทดลอง หรือการบุกเบิกหรือนำร่อง (Pilot) ในพื้นที่หรือกลุ่มคนแต่ละประเภท เพื่อหาข้อสรุปที่เหมาะสมและมีผลลัพธ์เป็นองค์ความรู้ หลักการ หรือข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปพัฒนาเพิ่มเติมในอนาคต ต่างจากผลลัพธ์ของโครงการริเริ่มหรือพัฒนานวัตกรรม (Innovative Project) ที่เป็นผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการที่พร้อมนำไปใช้งานจริง และตอบสนองต่อความต้องการที่ชัดเจน

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

1.2 โครงการมีที่ประเภท อะไรบ้าง

ในบางสถานการณ์ โครงการทั้งสามประเภทอาจจะแยกขาดจากกันอย่างเป็นอิสระได้ ในขณะที่ บางสถานการณ์อาจจะคิดโครงการทั้งสามประเภทที่มีความสัมพันธ์กันก็ได้ ทั้งนี้ การคิดโครงการในเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาเพียงโครงการเดียวที่สามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าหนึ่งสถานการณ์ หรือการคิดโครงการในลักษณะที่เป็นองค์รวมย่อมจะบังเกิดผลดีกว่าการคิดโครงการแบบแยกส่วน เปรียบได้กับวลีที่ว่า “ยิงปืนนัดเดียวได้นกหลายตัว” ในขณะที่บางสถานการณ์ที่มีความสลับซับซ้อนสูง อาจจะต้องคิดโครงการหลายโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาคือตอบสนองความต้องการเพียงหนึ่งเดียวที่เกิดขึ้นก็ได้

1.3 ลักษณะของโครงการที่ดี

การกำหนดเป้าหมายที่ดีในการจัดทำโครงการเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้โครงการมีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ได้ ดังนั้น เป้าหมายของโครงการ ทั้งเป้าหมายเชิงผลผลิต และเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ ต้องมีความชัดเจนที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการ และการสร้างโอกาส ในการพัฒนาได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดเป้าหมายเชิงผลผลิตให้สอดคล้องกับพันธกิจและภารกิจของ สป.กษ. ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินงานในลักษณะอำนวยความสะดวกและบูรณาการหน่วยงานในสังกัด กษ. อาทิ การพัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสำนัก/กองให้มีประสิทธิภาพและตอบสนอง ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างตรงจุดและทันสถานการณ์ที่สำคัญ ต้องสามารถส่งต่อเป็นเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ต่อภาคการเกษตรและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร การเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร การพัฒนาตลาดการเกษตร ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ ภาคการเกษตร และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในแต่ละประเด็น เป็นต้น ซึ่งการกำหนดเป้าหมายควรคำนึงถึงสถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน พร้อมทั้งการตอบสนองต่อแผนระดับต่าง ๆ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนปฏิบัติการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยในกรณีที่การดำเนินโครงการต้องอาศัยการดำเนินการร่วมกันระหว่างหลายหน่วยงาน ต้องมีการวางกรอบแนวทางการบูรณาการที่ชัดเจนและมีการสื่อสารกับหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการให้เข้าใจตรงกัน เช่น การจัดทำโครงการของสำนัก/กองที่มีงานที่มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดดำเนินการ ต้องมีการกำหนดแนวทางการดำเนินการ และมีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

2. กระดาษทาก่อนตัดสินใจทำโครงการ

การจัดทำรายละเอียดโครงการต้องสามารถตอบคำถามที่เรียกรวมกันว่า **6W + 2H** (Why, What, Where, When, Who, Whom, How & How much) เพื่อให้มีข้อมูลตั้งต้นในการเขียนโครงการในหัวข้อต่าง ๆ ตามแบบฟอร์ม โดยสามารถกรอกข้อมูลได้ตามตารางนี้

องค์ประกอบ	คำถาม	คำตอบ
WHY	จะทำ ทำไม	อธิบายถึงหลักการและเหตุผล ตลอดจนความจำเป็นจาก การระบุปัญหาและ ระบุสาเหตุ ในขั้นนี้จะเป็นการระบุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายให้มีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง เพื่อชี้ให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าผลลัพธ์และผลผลิตของโครงการคืออะไร
WHAT	จะทำ อะไร	พิจารณาว่าวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้นั้น จะต้องมิจกกรรมหลัก ที่สำคัญตั้งแต่จุดเริ่มต้น ไปถึงจุดสุดท้ายอะไรบ้าง
WHEN	จะทำ เมื่อไร	วางกรอบเวลาในการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ โดยวางกำหนดการของกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการเรียงลำดับกิจกรรม
WHERE	จะทำ ที่ไหน	พิจารณาสถานที่ที่จะดำเนินการว่าจะใช้สถานที่ใด พร้อมทั้งวิเคราะห์ ปัจจัยภายนอกและภายในของพื้นที่ที่จะดำเนินการ เพื่อจัดทำ รายละเอียดโครงการได้อย่างเหมาะสมและสามารถตอบสนอง ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุด
WHO	จะทำ โดยใคร	กำหนดหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ โดยพิจารณา จำนวนหน่วยงานที่มีภารกิจที่เหมาะสมและครอบคลุม กับวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างครบวงจร
WHOM	จะทำ เพื่อใคร	พิจารณากลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับผลประโยชน์จากโครงการโดยตรง ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้ครอบคลุมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบด้วย
HOW	จะทำ อย่างไร	พิจารณาขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม องค์ความรู้หรือ เทคโนโลยีที่ต้องใช้ การสนับสนุนจากภายในองค์กรหรือภายนอก และการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน
HOW MUCH	จะใช้ งบประมาณ เท่าไร	คำนวณรายละเอียดของค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทุกด้าน

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

3. ทำความเข้าใจนิยามและคำสำคัญ

3.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ 1)

นิยาม เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวตามนัยของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65

3.2 แผนระดับ 2

นิยาม เป็นแผนที่ถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแผนที่ สป.กษ. เกี่ยวข้องหลัก ๆ 3 แผน ดังนี้

3.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

นิยาม เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ตามนัยของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 3 ซึ่งกำหนดประเด็นการพัฒนาทั้งหมด 23 ด้าน ในลักษณะบูรณาการ และเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่เกี่ยวข้อง และประเด็นการพัฒนายังไม่มีความซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บทฯ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำแผนแม่บทฯ ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้อง กับแผนแม่บทซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการกำหนดค่าเป้าหมายแบ่งช่วงเวลาในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ออกเป็น 4 ห้วงการพัฒนา ห้วงละ 5 ปี

3.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นิยาม เป็นแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่องในแต่ละห้วงระยะเวลา 5 ปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แนวนโยบายแห่งรัฐ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งของประเทศและของโลก ทิศทางการพัฒนาประเทศที่เหมาะสม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการบูรณาการ การดำเนินการร่วมกันและมุ่งตอบสนองความเป็นอยู่ที่มีความผาสุกและยั่งยืนของประชาชน ทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค โดยจะเป็นแผนชี้นำประเด็นการพัฒนาที่จะต้องให้ความสำคัญในห้วงระยะเวลา 5 ปีนั้น

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

3. ทำความเข้าใจนิยามและคำสำคัญ (ต่อ)

3.2.3 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

นิยาม เป็นกรอบการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม มุ่งเน้นการกำหนดนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน โดยมีได้จำกัดเฉพาะความมั่นคงของรัฐ แต่ให้หมายรวมถึงความมั่นคงของมนุษย์และความมั่นคงระหว่างประเทศ

3.3 ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (Final Value Chain Thailand: FVCT)

นิยาม เป็นองค์ประกอบ กิจกรรม และกระบวนการต่าง ๆ ทั้งหมด ที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบตลอดกระบวนการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) นั้น ๆ ได้ และเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่มีคุณภาพ และสามารถส่งผลต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง โดยประกอบด้วยองค์ประกอบเป็นสิ่งที่สามารถขยาย/ขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ให้บรรลุผลลัพธ์ที่กำหนด ซึ่งแต่ละองค์ประกอบประกอบด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบนั้น ๆ โดยปัจจัยเป็นสิ่งที่สามารถขยาย/ขับเคลื่อนองค์ประกอบให้ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

3.4 วัตถุประสงค์

นิยาม เป็นข้อความที่แสดงถึงกิจกรรมและเป้าหมายหลักของโครงการ ว่าต้องการที่จะกระทำการต่าง ๆ เป็นลักษณะกิจกรรมที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายหลักของโครงการ ซึ่งต้องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

3. ทำความเข้าใจนิยามและคำสำคัญ (ต่อ)

3.5 ผลผลิต (Output)

นิยาม ผลของการดำเนินงานตามกิจกรรมหลักของโครงการ และเกิดขึ้นทันทีเมื่อการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ สามารถนับเป็นจำนวนได้โดยจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (หมายเหตุ : จำนวนของผลผลิตควรเท่า ๆ กับจำนวนวัตถุประสงค์ของโครงการ)

3.6 ผลผลิต (Output)

นิยาม เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อยอดจากผลผลิตของโครงการ ถือว่าเป็นขั้นกว่าในการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสามารถวัดได้ มีความชัดเจน และสะท้อนถึง ความสำเร็จของโครงการ

3.7 ตัวชี้วัด

นิยาม เป็นการชี้ว่าประเด็นการวัด จะวัด/นับในลักษณะใดที่แสดงถึงการบรรลุเป้าหมาย ถือเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสำเร็จของโครงการ เพื่อประเมินว่าสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายผลผลิต และเป้าหมายผลลัพธ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยให้กำหนดตัวชี้วัดเป็น 2 ระดับ คือ ตัวชี้วัดผลผลิต และตัวชี้วัดผลลัพธ์

3.8 ค่าเป้าหมาย

นิยาม เป็นการระบุจำนวน หรือปริมาณที่แล้วเสร็จของตัวชี้วัด โดยค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดสามารถแสดงเป็นตัวเลขได้ดังนี้

1) ร้อยละ (percentage) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดระดับผลผลิต และผลลัพธ์ เป็นจำนวนของเลขกลุ่มหนึ่ง ซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับเลขอีกกลุ่มหนึ่ง โดยปรับให้เลขกลุ่มหลังมีค่าเท่ากับ 100 เช่น เกษตรกรในจังหวัดเชียงรายมี 150,000 คน และประชากรในจังหวัดเชียงรายมี 200,000 คน ดังนั้น ร้อยละของเกษตรกรต่อประชากรในจังหวัดเชียงรายจะเท่ากับ $\frac{150,000}{200,000} \times 100 = 75$ เป็นต้น

2) อัตราส่วน (ratio) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดระดับผลผลิต และผลลัพธ์ เป็นข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์เปรียบเทียบระหว่างจำนวนของเลขกลุ่มหนึ่งกับจำนวนของเลขอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอยู่ในเหตุการณ์เดียวกันหรือเกี่ยวข้องกัน เช่น จำนวนเกษตรกรหญิงเท่ากับ 150,000 คน และจำนวนเกษตรกรชายเท่ากับ 100,000 คน ดังนั้น อัตราส่วนของเกษตรกรหญิงต่อเกษตรกรชาย เท่ากับ $150,000 : 100,000$ หรือเท่ากับ $1.5 : 1$ เป็นต้น

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

3. ทำความเข้าใจนิยามและคำสำคัญ (ต่อ)

3.8 คำเป้าหมาย

3) สัดส่วน (proportion) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ เป็นข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนของเลขกลุ่มหนึ่งกับจำนวนของเลขอีกกลุ่มหนึ่ง โดยที่จำนวนของเลขกลุ่มแรกนั้น เป็นส่วนหนึ่งหรือรวมอยู่ในจำนวนของเลขกลุ่มหลังไว้ด้วย เช่น เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมี 100,000 คน และเกษตรกรทั่วประเทศมี 400,000 คน ดังนั้นเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีสัดส่วนเท่ากับ $100,000 / 400,000$ หรือเท่ากับ 0.25 หรือ 1 ใน 4 ของเกษตรกรทั้งประเทศ เป็นต้น

4) อัตรา (rate) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ เป็นการนำจำนวนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาหนึ่งเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น แล้วปรับฐานให้เท่ากับ $100/1,000/10,000$ หรือ 100,000 เช่น อัตราการตายของลูกเปิดเท่ากับ 45 ต่อการเกิดแล้วมีชีวิต 1,000 ตัว หมายถึง ในลูกเปิดที่เกิดใหม่ทุก ๆ 1,000 ตัว มีลูกเปิดตาย 45 ตัว เป็นต้น

5) จำนวน (number) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดระดับผลผลิต และผลลัพธ์ เป็นตัวเลขที่แสดงถึงจำนวนสิ่งของหนึ่งๆ เช่น เกษตรกรสามารถผลิตสมุนไพร ได้ตามมาตรฐานของแหล่งรับซื้อ จำนวน 2,760 ราย

6) ค่าเฉลี่ย (average or mean) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ เป็นค่าตัวเลขหนึ่งที่ได้มาจากการรวมค่าของจำนวนตัวเลขของกลุ่มตัวอย่างหนึ่ง แล้วหารด้วยจำนวนตัวอย่างนั้นทั้งหมดรวมกัน เช่น หัวน้ำคร้วเรือนเกษตร ซึ่งมีอายุแตกต่างกันจำนวน 200 คน ดังนั้นอายุเฉลี่ยของหัวน้ำคร้วเรือน จึงเท่ากับผลรวมของอายุของหัวน้ำคร้วเรือนทุกคนหารด้วย 200 เป็นต้น

3.9 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย

นิยาม เป็นการอธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังจากการดำเนินโครงการ จะสามารถปิดหรือลดช่องว่างของสถานะผลงานในปัจจุบันกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร

3.10 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

นิยาม บุคคล หรือกลุ่มคนที่ได้รับผลผลิต/บริการจากการดำเนินโครงการโดยตรง โดยกลุ่มเป้าหมายของโครงการจะแสดงให้เห็นชัดเจนว่าโครงการนี้ทำเพื่อใคร

ภาคผนวก ก องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มเขียนโครงการ

3. ทำความเข้าใจนิยามและคำสำคัญ (ต่อ)

3.11 ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ

นิยาม ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการเมื่อโครงการนั้นสิ้นสุดลงซึ่งเป็นผลกระทบเชิงบวกที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

3.12 การวิเคราะห์ความคุ้มค่า (Value for money)

นิยาม การวิเคราะห์การดำเนินการภารกิจของภาครัฐ เพื่อแสดงว่าภารกิจที่ดำเนินการได้ผลผลิต ผลลัพธ์ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น อาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จและผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบที่เกิดขึ้น ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้

โดยใช้หลักการวิเคราะห์ 3E ประกอบด้วย

3.12.1 การประหยัดการใช้จ่ายงบประมาณ (Economy)

นิยาม การใช้จ่ายงบประมาณด้วยความรอบคอบและเท่าที่จำเป็น โดยสามารถปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง/พัฒนากระบวนการและ/หรือวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบรรลุผลผลิตและผลลัพธ์ ตามปริมาณและคุณภาพที่ตั้งเป้าหมายไว้ด้วยงบประมาณที่ลดลง

3.12.2 ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ (Efficiency)

นิยาม การพิจารณาความเหมาะสม สอดคล้องของการใช้จ่ายงบประมาณและกระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์ การจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐาน มีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม รวมทั้ง มีกระบวนการทำงานที่ประหยัดทรัพยากร โดยพิจารณาจากผลผลิตเทียบกับต้นทุนทั้งหมด

3.12.3 ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ (Effectiveness)

นิยาม การพิจารณาการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปฏิบัติภารกิจ โดยเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการปฏิบัติภารกิจว่ามีความสอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับตามที่กำหนดไว้ก่อนดำเนินการหรือไม่ หรือพิจารณาจากผลลัพธ์ ของการดำเนินงานซึ่งต้องสอดคล้องกับความต้องการ/จำเป็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย

ภาคผนวก ข แบบฟอร์ม

1. ชื่อโครงการ:
2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 ความสอดคล้องหลัก
 - ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน*
 - 1) เป้าหมาย
 - 2) ประเด็น
 - 3) ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ
 -
 - แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น*
 - 1) เป้าหมายระดับประเด็น (Y2)
 - 2) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนแม่บทประเด็น
 -
 - 3) แผนย่อยของแผนแม่บท
 - 4) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
 - 5) ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย
 - 6) ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนย่อย
 -
 - 2.2 ความสอดคล้องกับห่วงโซ่มูลค่า (Value Chains) ภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

(ให้วิเคราะห์บทบาท/ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยใช้เอกสาร FVCT ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

(หลัก) ชื่อ/รหัสองค์ประกอบ :

ชื่อ/รหัสปัจจัย :

(สนับสนุน ถ้ามี) ชื่อ/รหัสองค์ประกอบ :

ชื่อ/รหัสปัจจัย :
 - 2.3 ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ
 - 2.3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (อ้างอิงจากรายละเอียดของแผนฯ ตามหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้อง)
 - 1) หมายเหตุ
 - 2) เป้าหมาย
 - 3) กลยุทธ์
 - 2.3.2 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)
 - 1) นโยบายและแผนความมั่นคง
 - 2) เป้าหมาย
 - 3) กลยุทธ์หลัก
 - 2.3.3 นโยบายรัฐบาล
 - 2.4 ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ ของ สป.กษ.
 - 2.4.1 แผนปฏิบัติราชการ ด้าน
 - 2.4.2 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
 - 2.4.3 แนวทางการพัฒนา

ภาคผนวก ข แบบฟอร์ม

3. หลักการและเหตุผล

4. วัตถุประสงค์

- 1).....
- 2).....

5. เป้าหมายเชิงผลผลิต (OUTPUT)

- 1).....
- 2).....

6. เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (OUTCOME)

- 1).....
- 2).....

7. ตัวชี้วัด

- 1).....
- 2).....

8. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย

9. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

10. ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ

11. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ.....

12. พื้นที่การดำเนินการ.....

ภาคผนวก ข แบบฟอร์ม

13. แผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน												งบประมาณ (บาท)
	พ.ศ. 2568			พ.ศ. 2569									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
รวมวงเงินงบประมาณ													
กิจกรรมที่ 1													
1.													
2.													
กิจกรรมที่ 2													
1.													
2.													
กิจกรรมที่ 3													
1.													
2.													

14. รายละเอียดการคำนวณงบประมาณ

กิจกรรม/รายการค่าใช้จ่าย		งบประมาณ (บาท)
รวมวงเงินงบประมาณ		
1.		
	1.1	
	1)	
	1.2	
	1)	
2.		
	2.1	
	2.2	

15. การวิเคราะห์ความคุ้มค่า Value for Money (VFM) ตามหลักการ 3 E

โครงการ

วงเงิน บาท

ประเด็นการวิเคราะห์		
Economy (การประหยัดการใช้จ่ายงบประมาณ)	Efficiency (ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ)	Effectiveness (ประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ)

ดาวน์โหลดแบบฟอร์ม
ได้ที่ QR Code นี้

ภาคผนวก ค

มาตรฐาน/เกณฑ์การเขียน โครงการของ สป.กษ.

เพื่อให้การเสนอโครงการของหน่วยงานในสังกัด สป.กษ. เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน สผง. จึงได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานเบื้องต้นในการจัดทำโครงการของหน่วยงาน ดังนี้

เกณฑ์	เป็น ไปตามเกณฑ์	ไม่เป็น ไปตามเกณฑ์
1. โครงการมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน		
2. มีความสำคัญจำเป็นที่ต้องเสนอเป็นโครงการไม่สามารถแก้ไขปัญหาดได้ด้วยวิธีการอื่น		
3. ชื่อโครงการ		
มีความกระชับ สะท้อนกิจกรรมสำคัญ และผลผลิตที่คาดหวัง		
4. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับที่เกี่ยวข้อง		
1) มีการระบุความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ครบถ้วน ถูกต้อง ทุกประเด็นคำถาม		
2) มีการระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ครบถ้วน ถูกต้อง ทุกประเด็นคำถาม		
3) มีการระบุความสอดคล้องกับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ครบถ้วน ถูกต้อง ทุกประเด็นคำถาม		
4) มีการระบุความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการรายปีของ สป.กษ. ครบถ้วน ถูกต้อง ทุกประเด็นคำถาม		
5. หลักการและเหตุผล		
1) แสดงความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนระดับบนที่เกี่ยวข้อง		
2) แสดงข้อมูลพื้นฐานถูกต้อง เป็นปัจจุบัน		
3) มีการอ้างอิงข้อมูลทางสถิติหรือเปรียบเทียบข้อมูลในอดีตหรืออ้างอิงงานวิจัย หรือรายงานจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือที่สอดคล้องกับข้อเสนอโครงการ		

ภาคผนวก ค

มาตรฐาน/เกณฑ์การเขียน โครงการของ สป.กษ.

เกณฑ์	เป็น ไปตามเกณฑ์	ไม่เป็น ไปตามเกณฑ์
4) แสดงถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (กรณีเป็นโครงการต่อเนื่อง) และปัญหาอุปสรรคที่พบ		
5) แสดงหลักการแนวคิดที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา		
6) แสดงกิจกรรมหลัก/กิจกรรมสำคัญของโครงการ		
7) แสดงผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ		
6. วัตถุประสงค์		
มีความชัดเจนสะท้อนให้ผู้อ่านทราบว่าเป้าหมายของโครงการคืออะไร กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร		
7. เป้าหมายเชิงผลผลิต (OUTPUT)		
1) มีความชัดเจน เป็นผลที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ		
2) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ		
8. เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (OUTCOME)		
1) มีความชัดเจน แสดงถึงประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับจากผลผลิตของโครงการ		
2) สอดคล้องกับผลผลิตและวัตถุประสงค์ของโครงการ		
9. ตัวชี้วัด		
1) มีตัวชี้วัดครบถ้วน ทั้งตัวชี้วัดเชิงผลผลิต และตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์		
2) มีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับผลผลิตผลลัพธ์ และวัตถุประสงค์ของโครงการ		

ภาคผนวก ค

มาตรฐาน/เกณฑ์การเขียน โครงการของ สป.กษ.

เกณฑ์	เป็น ไปตามเกณฑ์	ไม่เป็น ไปตามเกณฑ์
3) สามารถวัดผลได้จริง		
10. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมาย		
มีการแสดงให้เห็นว่าเมื่อได้ดำเนินโครงการแล้วจะส่งผลไปถึงเป้าหมายของแผนระดับชาติได้อย่างไร		
11. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ		
แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าใครเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงจากการดำเนินโครงการ		
12. ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ		
มีการแสดงว่าผู้มีส่วนได้เสียของโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้รับประโยชน์อะไรในระยะยาวเมื่อการดำเนินโครงการสิ้นสุดลง		
13. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ		
1) สอดคล้องกับระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ		
2) ระบุ วัน เดือน ปี ที่โครงการเริ่มต้นและสิ้นสุดอย่างชัดเจน		
14. พื้นที่การดำเนินการ		
1) สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ		
2) มีความชัดเจน สามารถดำเนินการได้จริง		

ภาคผนวก ค

มาตรฐาน/เกณฑ์การเขียนโครงการของ สป.กษ.

เกณฑ์	เป็นไปตามเกณฑ์	ไม่เป็นไปตามเกณฑ์
15. แผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ		
1) กิจกรรมมีความชัดเจน		
2) จัดลำดับกิจกรรมได้ถูกต้อง		
3) กิจกรรมส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายโครงการได้		
4) มีการระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม		
16. รายละเอียดการคำนวณงบประมาณ		
1) มีการอธิบายรายการค่าใช้จ่าย แต่ละรายการ ที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ		
2) รายการค่าใช้จ่ายเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง		
17. การวิเคราะห์ความคุ้มค่า Value for Money (VFM) ตามหลักการ 3 E		
1) มีการวิเคราะห์ครบถ้วนทั้ง 3 มิติ (ความประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล)		
2) สอดคล้องกับผลผลิต ผลลัพธ์ และวัตถุประสงค์ของโครงการ		

